

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว
ของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล

โดย

สุจิตรา	สุขเกษม
รุจิรัตน์	จันทร์เนตร
จิราธิป	นาคสุวรรณ

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

2554

ผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงาน
การศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล

บทคัดย่อ

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษได้เปิดบริการฟื้นฟูทางการศึกษาเฉพาะทางให้กับเด็กกลุ่มออทิสติก อายุ 6-12 ปี จากสภาพปัจจุบันพบว่า ร้อยละ 70 เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเองและผู้อื่น โดยการ ตี/ตบ หยิก โขกศีรษะ ดึงผม พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลให้เด็กมีปัญหาในการปรับตัวและขัดขวางต่อการเรียนรู้ เป็นอันตรายต่อร่างกายของเด็กและเพื่อน มีผลเสียต่อสุขภาพจิตเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้ร่วมห้องและผู้สอน มีอุปสรรคปัญหาเกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่มารับบริการงานบริการการศึกษาพิเศษเด็กออทิสติก จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก แผนจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ จำนวน 2 แผนๆ ละ 1 เดือน ตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ใช้เวลาแผนละ 45 นาที รวมเวลา 8 สัปดาห์ และประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งมีค่า IOC = 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ และ Wilcoxon's Sign Rank test

ผลการวิจัย พบว่า เด็กออทิสติกหลังได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ โดยภาพรวมพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

The techniques of visual communication experience. The aggressive behavior of children with autism. Department of Special Education. Rajanukul institutions.

ABSTRACT

Department of Special Education and Rehabilitation Services to provide specialized education for all children. Integrated Logistics 6-12 years of current conditions, found that 70 percent of children with autism is aggressive behavior. Harming themselves and others by a hit / strike the head, pinch, slap, pull hair, the behavior of these children have problems of adaptation and inhibit learning. Harmful to children and friends. Adversely affect mental health classmates. The room and the instructor. Difficult issues arise all the time. So the researchers think the experience with visual communication techniques. The aggressive behavior of children with autism. The objective was to study the effects of the experience with visual communication techniques to the aggressive behavior of children with autism. Department of Special Education. Rajanukul institutions. The sample used in this study is that children with autism who attended the service. Special education services for children with autism for 8 people, the tools used in such research. Observe and evaluate the behavior of children with autism. Planning and experience with technical communication cards, 2 plans, each one month from Monday to Friday to take a plan of 45 minutes total for 8 weeks, and aggressive behavior with the observed behavior of the IOC = 1 data were analyzed. Frequency of use statistics and Wilcoxon's Sign Rank test.

Research shows that children with autism after receiving the visual communication experience with the technique. The overall reduction in aggressive behavior. Statistically significant at the 0.05 level.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R to R) เรื่องผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีและได้รับคำแนะนำในการทำวิจัยจาก รศ.ดร.ปรีชา วิหคโต รศ.ดร.สมพงษ์ แต่งตาต ผศ.ดร.พนธ์นีย์ วิหคโต และ แพทย์หญิงศุภรัตน์ เอกอัศวิน ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาตลอดในการทำวิจัยคณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ณัชรพร นกสกุล หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาพิเศษที่ได้ส่งบุคลากรเข้าอบรมงานวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ สารีกา แก้วน้ำ อาจารย์ประทีป สุทัศน์ อาจารย์อำไพพิศ บุนนาค ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณณณานอนงค์ บำรุงชนและคณะที่จัดการอบรมวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าและได้รับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณลูกศิษย์เด็กออทิสติกในกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 คน และผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณแพทย์หญิงพรพรรณพิมล วิปุลากร ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูลที่อนุเมตให้ดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานวิจัยเรื่องนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หน่วยงานและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กออทิสติก ตลอดจนนิสิต ที่ต้องการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยทางด้านเด็กออทิสติกต่อไป

คณะผู้วิจัย

นางสาวสุจิตรา สุขเกษม

นางรุจิรัตน์ จันทรเนตร

นางสาวจิราธิป นาคสุวรรณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ช	
สารบัญภาพ.....ฉ	
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย.....1	
คำถามการวิจัย.....3	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....3	
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....3	
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....4	
สมมติฐานการวิจัย.....4	
ขอบเขตของการวิจัย.....4	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....4	
ประโยชน์ของการวิจัย.....5	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ.....7	
ความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ.....7	
ประเภทของการสื่อสารด้วยภาพ.....8	
ลักษณะของการสื่อสารด้วยภาพ.....9	
การสื่อสารด้วยภาพประโยชน์ต่อการเรียนการสอน.....9	
ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ.....14	
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....15	
ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....15	
สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว.....16	
หลักการและวิธีการลดพฤติกรรมก้าวร้าว.....19	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....21	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก.....21	
ความหมายของเด็กออทิสติก.....21	
ลักษณะอาการของเด็กออทิสติก.....24	
การรับรู้โดยการมองของเด็กออทิสติก.....26	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก.....26	

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
การรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
---------------------------	----

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย.....	37
อภิปรายผล.....	38
ข้อเสนอแนะ.....	38

บรรณานุกรม.....	41
-----------------	----

ภาคผนวก.....	44
ภาคผนวก ก.....	45
ภาคผนวก ข.....	47
ภาคผนวก ค.....	49
ภาคผนวก ง.....	54

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของเด็กออทิสติก.....	33
2 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าว.....	34
3 เปรียบเทียบความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าว.....	35

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1. สภาพทั่วไปของพฤติกรรมก้าวร้าว.....	2
2. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
3. กระบวนการสร้างแบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว.....	28
4. กระบวนการสร้างแผนเทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ.....	29

บทที่ 1

บทนำ

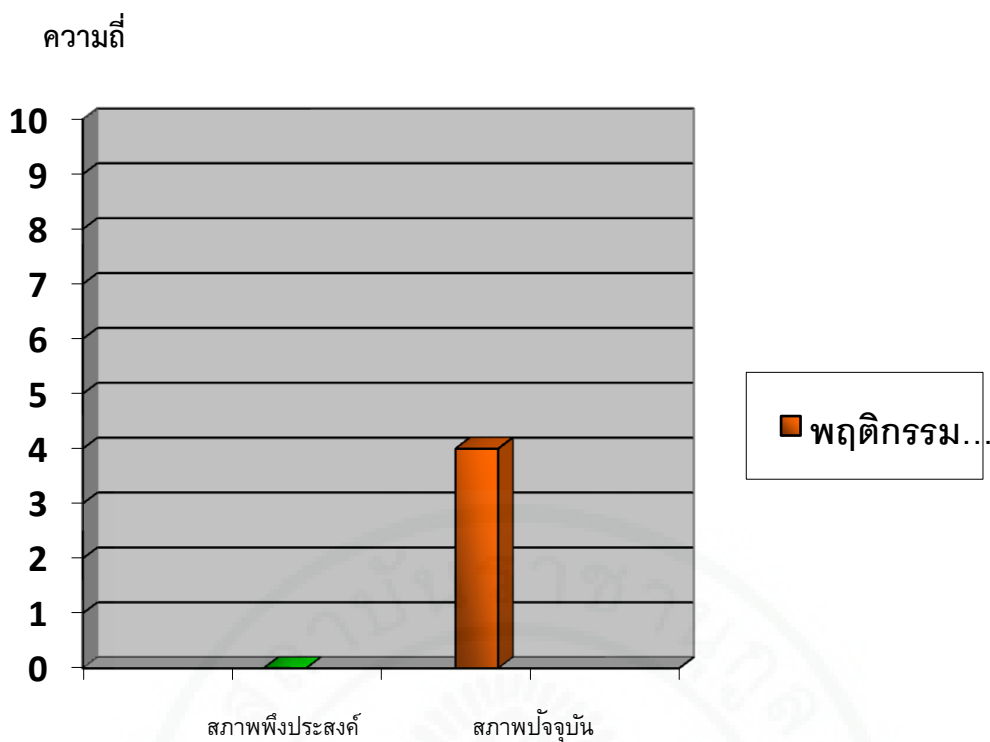
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพด้านการศึกษาพิเศษแก่ผู้ที่มีความบกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา ในระดับตติยภูมิ อย่างถูกต้อง ปลอดภัย ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ ปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ให้บริการแก่บุคคลที่มีภาวะโรค . Down syndrome Mental Retardation Autism และ Cerebral Palsy ซึ่งเป้าหมายเพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา

มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ดีขึ้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว และชุมชนตามศักยภาพ มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง มีความปลอดภัย และส่งต่อเข้าเรียนร่วม กลับสู่ครอบครัวและชุมชนและส่งฝึกอาชีพได้ตามศักยภาพ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความรู้ ความเข้าใจในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา มีทักษะในการนำความรู้ไปปฏิบัติในการดูแลเด็ก

บุคลากรมีนวัตกรรมที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา (กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ: 2553) จากมาตรฐานเป้าหมายการให้บริการฟื้นฟูทางการศึกษา เด็กที่ มารับบริการในกลุ่มงาน การศึกษาพิเศษต้องได้รับความปลอดภัย 100% และมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ดีขึ้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว และชุมชนตามศักยภาพ

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษได้เปิดบริการฟื้นฟูทางการศึกษาเฉพาะทางให้กับเด็กกลุ่ม ออทิสติก อายุ 6-12 ปี จากสภาพปัจจุบันพบว่า ร้อยละ 70 เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมก้าวร้าว โดย การตี ตบ โขก ศรีษะ ดึงผม หยิก พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลให้เด็กมีปัญหาในการปรับตัวและขัดขวางต่อการเรียนรู้ เป็นอันตรายต่อร่างกายของเด็กและเพื่อน มีผลเสียต่อสุขภาพจิตเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้ร่วมห้องและครูสอน มีอุปสรรคปัญหาเกิดขึ้นตลอดเวลา (ประทีป สุทัศน์: สถาบันราชานุกูล 2553)ทางสมาคมจิตแพทย์อเมริกา และองค์การอนามัยโลก ได้จัดกลุ่มเด็กออทิสติกไว้ในกลุ่มโรคที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการอย่างรุนแรง (Pervasive Developmental Disorder) คือมีความล่าช้าและมีความผิดปกติของพัฒนาการที่เด่นชัด ได้แก่พัฒนาการด้านสังคม ด้านภาษา การสื่อความหมาย การเล่นและจินตนาการ รวมทั้งมีปัญหาด้านพฤติกรรม แสดงให้เห็นได้โดยมีความผิดปกติไปจากเด็กวัยเดียวกัน เช่นการแยกตัวอยู่โดยลำพังในโลกของตนเองเสมือนกำแพงที่มองไม่เห็นกันตัวเด็กเหล่านี้ออกจากสังคมรอบด้าน ทำให้เด็กขาดการรับรู้จนไม่สามารถเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้เหมือนเด็กทั่วไป (เพ็ญแข ลิ้มศิลา,2545) จะเห็นปัญหาทางด้านพฤติกรรมอย่างเด่นชัดซึ่งสามารถสังเกตพบได้ตั้งแต่เด็กมีอายุ น้อย โดยเด็กจะมีการแสดงออกถึงพฤติกรรมไม่สมวัย ไม่สมเหตุสมผล หากพบว่า เด็กมีพฤติกรรมที่ผิดปกติจะต้องรีบช่วยเหลือแก้ไขอย่างเหมาะสมให้ทันท่วงที หากละเลยจะทำให้เด็กไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมกับผู้อื่นได้ ลักษณะพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ของเด็กออทิสติกมี ดังนี้ ตบ/ตี ข่วน ขว้างปา ทำลายสิ่งของ ร้องไห้เสียงดัง ดิ้น กรีดร้อง (สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี 2546 : 14)

ภาพประกอบ 1 สภาพทั่วไปของพฤติกรรมก้าวร้าว

เด็กออทิสติกมีความสามารถในการสื่อสาร แตกต่างกันในแต่ละบุคคล แต่ความผิดปกติที่เกี่ยวกับภาษาและการพูดจะคล้ายคลึงกันซึ่งเป็นปัญหาด้านการพูดสื่อสารกับคนอื่น ไม่มีความเข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูด เด็กออทิสติกจะเริ่มพูดช้ากว่าเด็กปกติ เป็นการพูดเลียนแบบไม่ใช้การโต้ตอบอย่างคนทั่วไป ไม่สามารถถามหรือตอบคำถามได้

ความบกพร่องทางด้านภาษาของเด็กออทิสติก ทั้งในเรื่องการพูดและด้านความเข้าใจภาษา ทำให้เด็กมีปัญหาในการสื่อสารหรือสื่อความต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจแตกต่างจากการที่เด็กออทิสติกเรียนรู้ได้ดีจากการใช้สายตาและจดจำได้ดีจากการปฏิบัติซ้ำๆ เรียนรู้ได้ดีจากการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรจากข้อดีที่กล่าวมา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา รูปแบบการเรียนของเด็กออทิสติก จึงมุ่งเน้นที่กลวิธีการรับรู้ผ่านการมองเป็นสำคัญ เพราะข้อมูลที่เป็นคำพูด เป็นข้อมูลที่คงอยู่เพียงชั่วคราวและมีความยากลำบากในการจำ ข้อมูลจะเข้ามาและหายไปอย่างรวดเร็ว แต่สิ่งใดก็ตามที่รับรู้ได้ด้วยการมองเห็น เช่น ภาษากาย วัตถุ สิ่งพิมพ์ และรูปภาพ เป็นต้น จะเป็นข้อมูลที่คงอยู่ได้นาน และสามารถย้อนกลับมาดูใหม่ได้ หรือหากไม่สามารถสื่อสารได้ก็ใช้วิธีแสดงความต้องการอันจะช่วยให้การสื่อสารบรรลุได้ (เพ็ญแข ลิ้มศิลา.254) นอกจากนี้ยังมีรายงานจากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศว่าเด็กออทิสติกคิดเป็นภาพ (Visual thinking) มีเด็กออทิสติกหลายคนที่พัฒนาการที่ดีขึ้นได้เล่าประสบการณ์ตอนเด็กว่า เขาไม่สามารถคิดออกมาเป็นภาษาจะนึกคิดเป็นภาพมากกว่าคำพูด (ดุสิต ลิขนะพิชิตกุล, 2545)

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นผลจากการประมวลผลข้อมูลของบุคคล เมื่อได้ข้อมูลบุคคล การรับข้อมูลโดยตัวสัมผัสคือประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งจะไปกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางที่เป็นหน่วยความจำ ข้อมูลใดที่ผ่านการเลือกสรร จะถูกเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะยาว และนำกลับมาใช้เมื่อต้องการ ดังนั้น การที่เด็กออทิสติก สามารถรับรู้ข้อมูลจากการมองเห็นได้ดีกว่าการรับสัมผัสอื่น การใช้กลวิธีการรับรู้ผ่าน

การมอง (Visual strategies) จึงเป็นทางเลือกสำคัญที่จะทำให้ข้อมูล ผ่านกระบวนการเลือกสรร และ นำเข้าสู่ระบบการประมวลผลข้อมูลต่อไปได้ดีกว่าวิธีอื่น

การใช้สื่อภาพ เป็นสิ่งที่นักวิชาการในต่างประเทศที่ปฏิบัติงานกับเด็กพิเศษด้านความผิดปกติทาง สมอง โดยเฉพาะเด็กออทิสติก ซึ่งมีความยากลำบากในการสื่อสาร ได้ทดลองและนำไปใช้ในการพัฒนา ทักษะด้านการสื่อสารสำหรับเด็กออทิสติกเป็นจำนวนมาก

การสอนให้เด็กออทิสติกเรียนรู้การปรับตัวในการที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่นสามารถสื่อสารกับผู้อื่นก็จะ ช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้ดีขึ้นและอยู่ร่วมกันในสังคมได้ การศึกษาพิเศษจะช่วย เด็กได้ หากค้นพบภาวะออทิสติกในระยะเริ่มแรกและได้รับการกระตุ้นหรือส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกวิธี ก็จะช่วย让孩子สามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนๆได้ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะนำการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิค สื่อสารด้วยภาพ เข้ามาใช้ในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก เนื่องจากปัจจุบันนี้ผู้วิจัยมีเด็ก ออทิสติกในชั้นเรียนที่แสดงออกพฤติกรรมไม่เหมาะสมคือมีพฤติกรรมก้าวร้าว โดยการตี ตบ โขกศีรษะ ดึงผม หยิก พฤติกรรมเหล่านี้เป็นปัญหาอันตรายต่อร่างกายของเด็กและของเพื่อน มีผลเสียต่อสุขภาพจิต ของเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูสอน ทำให้การเรียนไม่ราบรื่น มีอุปสรรคปัญหาเกิดขึ้นตลอดเวลาและ พฤติกรรมก้าวร้าวในออทิสติกนั้นพบว่เกิดขึ้นได้บ่อย เนื่องจากเด็กมีปัญหาด้านการปรับตัวในสังคม มี ความจำกัดด้านการพูดและการสื่อสาร ซึ่งทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้ง่าย พฤติกรรมก้าวร้าว นั้น อาจสร้างปัญหาให้กับผู้ปกครองเพราะเด็กทำลายสมบัติคนอื่นและทำร้ายคนอื่นที่มีใช้สมาชิกในครอบครัว

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการจัดการดูแลเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและป้องกันเพื่อไม่ให้เด็ก มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อไป ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการที่จะช่วยเหลือเด็กออทิสติกโดยการจัด ประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กออทิสติกให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และเป็นแนวทางบุคลากรทางการศึกษา ผู้สนใจ ผู้ปกครอง ในเรื่องของการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวต่อไป

คำถามวิจัย

การจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติกได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของ เด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อเปรียบเทียบความถี่ของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษา พิเศษ ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ

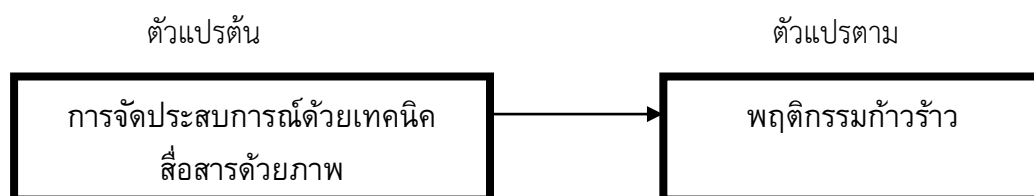
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรมี 2 ประเภท ได้แก่

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กออทิสติกที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่มารับบริการงานบริการการศึกษาพิเศษ เด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล อายุ 6-12 ปี ในเดือน ก.พ.- เม.ย. 2554 จำนวน 14 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่มารับบริการงานบริการ การศึกษาพิเศษเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล อายุ 6-12 ปี ในเดือน ก.พ.- เม.ย. 2554 จาก แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวในเวลา 1 สัปดาห์ ของเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 8 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ หมายถึง การใช้ภาพสื่อความหมายแทนคำพูด โดยยื่นภาพเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวทันทีทุกครั้ง โดยมีระยะห่าง 1 เมตร แสดงบัตรภาพให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก
2. พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การแสดงออกทางกาย โดยการ ตบ/ตี หยิก ดึงผม โขกศีรษะตนเองและผู้อื่นที่เด็กออทิสติกแสดงออกมาในลักษณะที่เป็นการกระทำที่รุนแรง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่เป็นมิตร ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อตนเอง บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว
3. เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านการพัฒนาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม การสื่อความหมาย พฤติกรรม และได้รับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ส่งมารับบริการที่งานบริการการศึกษาพิเศษ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้วิธีการสำหรับลดพฤติกรรมก้าวร้าวเด็กออทิสติก
2. เด็กออทิสติกที่ได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคการสื่อสารด้วยภาพที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง
3. เป็นแนวทางสำหรับทางบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ เด็กผู้ปกครอง ในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล ผู้วิจัย ได้รวบรวม แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมเอกสาร งานวิจัย และผลงานทางวิชาการ ต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยจัดลำดับหัวข้อ ดังนี้

- 1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ
 - 1.1 ความหมายและสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ
 - 1.2 ประเภทของการสื่อสารด้วยภาพ
 - 1.3 การสื่อสารด้วยภาพมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
 - 1.4 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารและเรียนรู้ด้วยภาพ
- 2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.1 ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.2 สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.3 หลักการและวิธีการลดพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
- 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก
 - 3.1 ความหมายของเด็กออทิสติก
 - 3.2 ลักษณะ อาการของเด็กออทิสติก
 - 3.3 การรับรู้โดยการมองของเด็กออทิสติก
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทคนิคสื่อสารด้วยภาพ

1.1 ความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ

ความหมาย

ภาพ (Figure) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ทำให้เกิดการสัมผัสก่อน เป็นจุดเน้น หรือจุดสำคัญต่อผู้รับรู้หรือภาพหมายถึง ส่วนที่ลอยเด่นอยู่ข้างหน้าและออกจากพื้นมีลักษณะและขอบเขตจำกัดหรือสิ่งที่เป็นภาพมีรูปร่างเห็นชัดและรู้ได้ส่วนพื้นยังไม่มียกย่องลักษณะดังกล่าว (จำเนียร ช่วงโชติ. 2532: 86)

ความสำคัญ

ภาพเป็นวัสดุสื่อความหมาย ดังคำกล่าวของขงจื้อนักปราชญ์จีนที่ว่า “รูปภาพรูปเดียวสามารถแทนคำพูดได้พันคำ” ภาพช่วยสร้างอารมณ์ สามารถจูงใจให้เกิดการรับรู้ภาพจะรวบรวมความรู้ ความคิด และบรรยายให้ทราบถึงเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ รูปภาพเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะเปรียบเสมือนภาษาสากล แม้จะอ่านคำอธิบายไม่ออกนักเรียนชั้นประถมศึกษาก็อาจเข้าใจในความหมายของภาพๆ เช่นเดียวกับที่นักศึกษามหาวิทยาลัยได้ คนเราไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ชอบดูรูปภาพ รูปภาพเป็นอุปกรณ์ที่ใช้มานานแล้วแทบจะเรียกได้ว่าเป็นอุปกรณ์การสอนที่เก่าที่สุด ใช้ได้ง่าย ราคาถูก หน้าที่สำคัญของรูปภาพก็คือ ทำสิ่งที่เป็นตัวอักษรให้กลับเป็นรูปธรรมที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้

ความสำคัญของภาพต่อการเรียนการสอน

ภาพเริ่มเข้ามามีบทบาททางการศึกษา ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 17 และมีความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้นทุกขณะ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลจะมีการรับรู้ทางตาได้ดีกว่า การรับรู้ทางประสาทสัมผัสอื่น ๆ คือ มีอัตราการรับรู้สูงถึง 75 % ดังนั้นภาพจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นสื่อการสอนที่ให้ผลการรับรู้มากอย่างหนึ่งในบรรดาสื่อการสอนทั้งหลาย วัตถุประสงค์ของการนำภาพเข้ามาใช้ประกอบการสอนก็คือ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ในระดับชั้นใด มีอายุเท่าใดก็สามารถตีความหมายจากภาพได้ และยังสามารถจดจำภาพได้ดีกว่าคำหรือสิ่งเร้าประเภทอื่น ๆ

นอกจากนี้ วิททิช : และชูลเลอร์ (Wittich : & Schuller 1957 : 75-79) ได้อธิบายคุณค่าของภาพต่อการสอนไว้ดังนี้

1. แม้รูปภาพจะเป็นวัสดุ 2 มิติ แต่ก็สามารถทำให้ผู้ดูเข้าใจในลักษณะของมิติที่ 3 ได้โดยอาศัยเทคนิคเรื่องสัดส่วน (Perspective)
2. สามารถแสดงรายละเอียดของสิ่งของต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้พิจารณาอย่างชัดเจน และสามารถนำกลับมาดูซ้ำ ๆ นานเท่าใดก็ได้
3. สามารถทำให้เกิดความรู้สึกว่าการเคลื่อนไหวได้
4. สามารถเน้นให้เห็นความรู้สึก ความคิด ของผู้ผลิตภาพนั้น ๆ ได้
5. สามารถใช้ประกอบการสอนได้หลายวิธีและใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับชั้น
6. สามารถใช้ในการเรียนเป็นรายบุคคล (Individual Study) ได้

วิลเลียม (William. 1968: 5 - 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาพต่อการเรียนการสอนไว้หลายประการ ซึ่งพอสรุปข้อที่สำคัญได้ดังนี้

1. ช่วยให้สามารถศึกษารายละเอียดของสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ภายในห้องเรียน เช่น ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายจากกล้องจุลทรรศน์ หรือ ภาพสิ่งที่ไม่เคยเห็นและไม่สามารถนำของจริงเข้ามาในห้องเรียนได้

2. ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องกว่าและดีกว่าการเรียนรู้โดยการอ่านหรือการฟัง คำอธิบายจากผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียว

3. สามารถเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างหรือความเหมือนกันของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันในสถานที่ต่าง ๆ ได้

4. ช่วยเตรียมและช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ และช่วยให้สามารถระลึกถึงเหตุการณ์เก่า ๆ ในอดีตได้

5. สามารถเปลี่ยนทัศนคติ และช่วยในการตัดสินใจ

6. สามารถสาธิตกระบวนการต่าง ๆ ได้

7. สร้างบรรยากาศในห้องเรียน และจงใจให้เกิดการเรียนรู้

8. สามารถใช้ภาพเป็นเครื่องมือในการอ้างอิงได้ เนื่องจากภาพเป็นเครื่องมือในการบันทึกเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ได้ตรงตามความเป็นจริง

9. ช่วยสรุปบทเรียน ทำให้ผู้เรียนจดจำหัวข้อสำคัญ ๆ ของเนื้อหาได้ดี

จะเห็นได้ว่า รูปภาพนั้นสามารถนำเอาสิ่งที่ผู้เรียนไม่เคยพบ หรืออยู่ห่างไกลเข้ามาสู่ห้องเรียนได้ และเป็นจุดรวมความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ร่วมกัน รูปภาพเปิดโอกาสให้คนดูสามารถดูซ้ำได้เรื่อย ๆ ผู้เรียนสามารถจะนำเอารูปภาพมาศึกษารายละเอียดอีกครั้งก็ได้ รูปภาพสามารถสร้างความสนใจในเรื่องใหม่ได้ หรือเปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียน เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจนถูกต้อง เข้าใจสิ่งที่ครูสอนได้ดีขึ้น

1.2 ประเภทของการสื่อสารด้วยภาพ

โนลว์ตัน (Knowlton. 1966 : 157 - 158) ได้แบ่งประเภทของภาพตามลักษณะการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากภาพ ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ภาพเหมือนจริง (Realistic Picture) คือ ภาพที่มีรูปร่างและขนาดเหมือนจริงให้รายละเอียดที่เป็นจริงเกี่ยวกับสัดส่วน รูปร่าง และ สี เช่น ภาพถ่ายเหมือนจริง ภาพวาดเหมือนจริง

2. ภาพอุปมา อุปไมย (Analogical Picture) คือ ภาพที่มีรูปร่างตามความเป็นจริงแต่นำมาใช้ในเชิงของการอุปมา อุปไมย หรือผิดไปจากความเป็นจริงบ้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการเปรียบเทียบให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความคิดรวบยอดที่ยาก ๆ ได้ง่ายขึ้น เช่น ภาพการ์ตูน

3. ภาพที่เสนอสาระโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล (Logical Picture) เป็นภาพที่มีรูปร่างไม่เหมือนจริง แต่เป็นภาพที่ใช้แทนของจริงที่เป็นนามธรรม โดยแทนในเรื่องปริมาณอัตราส่วน ฯลฯ แต่ไม่อาจแทนในเรื่องของรูปร่างลักษณะ ทำหน้าที่ได้หลายวัตถุประสงค์ เช่น แผนภาพ แผนภูมิ แผนที่

ส่วนไดเออร์ (Dwyer. 1978 : 17) ได้แบ่งประเภทของภาพ ตามลักษณะของภาพออกเป็น

1. ภาพลายเส้น (Simple Line Drawing)

2. ภาพวาดลายเส้นแสดงรายละเอียด (Detailed Drawing)

3. ภาพถ่ายจากของจำลอง (Model Photographs)

4. ภาพถ่ายจากของจริง (Realistic Photographs)

นอกจากนี้ อารี สุทธิพันธ์ (2516 : 20) ได้แบ่งภาพตามลักษณะของการถ่ายทอดจากธรรมชาติ โดยแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ภาพที่ถ่ายทอดตามความเป็นจริง (Realism) เป็นภาพที่มีลักษณะเหมือนวัตถุจริงตามธรรมชาติ เช่น ภาพถ่ายเหมือนจริง ภาพวาดเหมือนจริง

2. ภาพที่ถ่ายทอดโดยการบิดเบือน (Distortion) เป็นภาพที่พยายามดัดแปลงความเหมือนจริง โดยการเสริมแต่งหรือตัดทอน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงเค้าเดิมไว้ให้ผู้ดูทราบได้ว่าภาพนั้นหมายถึงอะไร เช่น ภาพการ์ตูน

3. ภาพนามธรรมหรือภาพที่ถ่ายทอดโดยใช้ความรู้สึก (Abstraction) เป็นภาพที่ไม่ได้แสดงถึงเรื่องราวความเป็นจริง แต่ไม่มองลึกลงไปในการรู้สึกภาพในวัตถุ หรือเป็นภาพที่เกิดจากอารมณ์ในส่วนลึกที่ผู้สร้างภาพได้ถ่ายทอดออกมาเป็นสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.3 ลักษณะของการสื่อสารด้วยภาพ

1. เลือกใช้รูปภาพที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการสอน เช่น เรามีจุดประสงค์ว่าจะให้นักเรียนรู้จักภาพลักษณะของปลาตะกั๊ก ถ้าเราเลือกภาพของปลานั้นมาเท่ากับเราเลือกให้ถูกจุดประสงค์ของการสอนแล้ว

2. เลือกรูปภาพให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น ภาพที่มีสิ่งที่เด็กเรียนและสนใจอยู่แล้ว ไม่ใช่ภาพที่เหนือหรือต่ำกว่าหัวของผู้เรียนจนเกินไป

3. เลือกรูปภาพที่เป็นจริง ๆ พร้อมทั้งมีสิ่งที่จะทำให้เข้าใจขนาดได้ถูกต้องด้วยการใช้ภาพนั้นนี้เป็นเรื่องธรรมดา ให้นักเรียนดูภาพก็เพื่อจะให้ได้เข้าใจความจริง จำเป็นที่จะต้องเลือกภาพที่เชื่อถือได้ว่าตรงกับความเป็นจริง แต่บางทีความจริงก็อาจจะทำให้ผู้ดูเข้าใจผิดได้เช่นกัน เช่น ขนาดของสัตว์ปรางค์ เสาร์โบสถ์โบราณ ดอกไม้ ดังนั้นถ้าจะให้ดี ควรจะเลือกภาพเหล่านั้นซึ่งมีสิ่งที่นักเรียนคุ้นกับขนาดอยู่แล้ว ควบคู่ไปด้วย เช่น ให้มีรูปปอหรือคนยืนอยู่ใกล้กับปรางค์หรือเสาร์โบสถ์โบราณ หรือให้มีรูปเหรียญสองสลึงหรือไม้บรรทัดคู่กับดอกไม้ เป็นต้น

4. เลือกรูปภาพหนึ่งรูปที่มีความสำคัญเพียงอย่างเดียวเท่านั้น รูปภาพที่ตีนั้นจะบอกเรื่องราวของตัวมันเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น คือ พอมองเท่านั้นก็บอกได้ทันทีว่า “นี่เป็นภาพ หญิงญี่ปุ่นแต่งกิโมโน หรือภาพรถคน” เป็นต้น

5. เลือกรูปภาพสีต่อเมื่อเห็นว่าสีจะช่วยการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น เมื่อใดเห็นว่าสีจำเป็นจึงค่อยใช้ เพราะในบางกรณีภาพสีอาจจะสู้ภาพ ขาว-ดำ ไม่ได้

6. เลือกรูปภาพที่จัดวางไว้ใกล้น่าสนใจ การประกอบภาพก็สำคัญมากเพราะเป็นส่วนที่จะช่วยให้คนสนใจอยากดูหรือไม่

7. เลือกรูปภาพที่ชัดเจน คมและมีขนาดโตมองเห็นสิ่ง ๆ ที่ต้องการได้ถนัด

8. เลือกรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของเด็กเพื่อจะได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาช่วยแปลความหมายของรูปภาพที่ตนดู ทำให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

1.4. การสื่อสารด้วยภาพมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน (สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ : 2536)

รูปภาพไม่ว่าจะเป็นภาพเขียนหรือภาพถ่ายก็ตาม จัดว่าเป็นอุปกรณ์การสอนชนิดที่หาง่ายที่สุด และราคาถูกที่สุด ครูอาจจะหารูปภาพดี ๆ ได้จากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ ภาพโฆษณา ปฏิทิน ใบปลิว โดยได้มาเปล่า ๆ หรือซื้อหามาด้วยราคาเพียงไม่กี่บาท เพื่อจะใช้สำหรับติดป้ายนิเทศหรือเอาไว้ให้นักเรียนค้นคว้าศึกษารายละเอียดเป็นส่วนบุคคล หรือ เอาไว้ฉายให้นักเรียนทั้งชั้นดู จะหาง่าย และราคาถูกมากกว่าอุปกรณ์อย่างอื่น ครูก็ยังให้ความสนใจแก่การใช้ภาพประกอบการสอนน้อยเกินไป ทั้งนี้อาจจะไปด้วยเหตุข้อหนึ่งในหลาย ๆ ข้อ ครูไม่ทราบมาก่อนว่ารูปภาพมีประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างไรก็ได้ ประโยชน์ของรูปในการเรียนการสอนเท่าที่ประมวลมาได้มีดังต่อไปนี้

1. รูปภาพจำลองเอาความเป็นจริงมาให้เราศึกษารายละเอียด และจะใช้เวลาศึกษาอยู่นานเท่าไรก็ได้ นักเรียนที่ตั้งแต่เกิดไม่เคยเห็นตัวจามรีเลย ครูอธิบายจนคอแห้งอย่างไร นักเรียนจะนึกภาพได้ตรงกับความเป็นจริงละหรือ เพียงแต่คำจำกัดความที่ได้ตอบได้เวลาสอบไล่จะเป็นประกันละหรือว่า นักเรียนเข้าใจถูกต้อง บางทีออกจากโรงเรียนไปแล้วไปเห็นจามรีตัวจริงเข้ายังไม่รู้จักเสียด้วยซ้ำว่านี่ตัวอะไร ดังนั้นอย่างน้อยที่สุด รูปถ่ายของจามรีตัวจริงอาจจะมีความสำคัญมากกว่าคำพูดของครูไม่รู้จักว่าที่คำนั้นเสียอีก นักเรียนที่เคยได้ยินจากรายการวิทยุศึกษาว่า ชาวท่าฉลอมเขาใช้ปลากระตักผสมกับเกลือเพื่อทำน้ำปลา จนบัดนี้นักเรียนก็ยังนึกหน้าปลากระตักไม่ออกถ้าไม่ได้เห็นจากที่เขาต้องไว้ หรืออย่างน้อยจากรูปภาพก็คงยังไม่ทราบอยู่ต่อไปยิ่งกว่านั้น การดูรูปภาพนั้น ผู้ดูจะละเอียดละออได้เพียงใดก็ย่อมทำได้เต็มที่

2. รูปภาพอาจจะได้รับการดัดแปลงบางอย่างเพื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียน เช่น เอามาทำเป็นชิ้น ๆ สำหรับติดแผ่นป้ายผ้าสาส์น ทำบัตรคำ ทำสมุดลำดับภาพ หรือบางทีถ้าจะทำให้เห็นส่วนต่าง ๆ ภายในของเครื่องจักรจริง ๆ เขาจะวาดหรือถ่ายรูปลักรนั้นแล้วเขียนส่วนที่ตัวจักรต่าง ๆ ภายในทับลงไปทำให้เห็นและเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. รูปภาพนำเอาสิ่งที่ผู้เรียนไม่เคยพบหรือที่อยู่ห่างไกล เกี่ยวแก่ดินแดน ประชากร และสิ่งต่าง ๆ เข้ามาสู่ห้องเรียนได้ นักเรียนที่เรียนเรื่องประเทศอเมริกา จะเข้าใจความเป็นไปต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นอยู่ ดินฟ้าอากาศได้ดี ก็ย่อมต้องอาศัยรูปภาพเข้าประกอบด้วย

4. รูปภาพช่วยให้เข้าใจในสิ่งที่อ่านสมบูรณ์ขึ้น การอ่านหนังสือนั้น ถ้าผู้อ่านได้อาศัยประสบการณ์จริงมาเป็นเครื่องประกอบ ย่อมได้ผลดีมากที่สุดไม่ต้องสงสัย แต่การที่จะใช้ประสบการณ์จริงมาเป็นส่วนช่วยการอ่านนี้ย่อมเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้เสมอไปนัก รูปภาพจะช่วยได้ดีในกรณีนี้ เช่น นักเรียนอ่านตำราประวัติศาสตร์ตอนประหารพันท้ายนรสิงห์ พอถึงคำว่า “โซนเรือ” เข้าคนอ่านอาจนึกภาพไม่ออกว่า มันมีลักษณะเป็นอย่างไร ถ้ามีรูปวาดที่ถูกต้องมาประกอบ ผู้อ่านก็จะเกิดความเข้าใจที่สมบูรณ์ขึ้นอีกมากทีเดียว

5. รูปภาพเป็นแหล่งสำหรับค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างดี ไม่เพียงแต่เด็กที่อายุน้อย และอ่านหนังสือยังไม่แตกเท่านั้น นักเรียนอื่น ๆ ก็อาจจะรู้สึกลักษณะเดียวกันว่า เรื่องที่เขียนไว้ให้อ่านนั้น ย่อมขาดความสมบูรณ์ในรายละเอียดที่จำเป็นแก่ความเข้าใจ เช่น ที่פקพิง อาหาร เสื้อผ้าและกิจกรรมของชนชาติต่าง ๆ แม้จะเขียนได้ละเอียดเพียงใดก็ย่อมจะสักการดูภาพของสิ่งที่กล่าวถึงนั้นไม่ได้ เราไม่ทราบแน่นอนว่า ผู้หญิงไทยสมัยนางเจ้าแห่งกายอย่างไร จนกว่าเราจะได้นำเอาภาพวาดในสมัยนั้นมาศึกษา

6. รูปภาพช่วยในการทำรายงาน ข้อดีของรูปภาพข้อนี้เกี่ยวกับข้อที่แล้ว เพราะการค้นคว้านั้นอาจจะทำเพื่อการรายงานตามเรื่อง ที่ได้รับมอบหมายไปการรายงานหน้าชั้น หรือเขียนส่งผู้สอนนั้น หากมีรูปภาพมาแสดงประกอบด้วย จะทำให้ได้ผลทางความรู้ความเข้าใจดีขึ้น นักเรียนอื่น ๆ ก็สนใจด้วย และทำให้ผู้รายงานเกิดความมั่นใจตนเอง นิสิตในมหาวิทยาลัยจะรายงาน เรื่องลักษณะของพระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ จะรายงานได้ผลดีมากถ้าเขามีรูปถ่ายพระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ มาให้ดูประกอบหรือเปรียบเทียบกัน

7. รูปภาพช่วยเป็นจุดรวมความสนใจของผู้เรียนทำให้นักเรียนได้มีผลประโยชน์ร่วมกัน เราทราบแล้วว่าใคร ๆ ก็ชอบดูรูปภาพ เวลาครูสอนแล้วมีภาพมาประกอบบทเรียนนักเรียนย่อมสนใจ เมื่อสนใจแล้วก็เรียนได้ตัวอย่างน้อยรูปภาพที่นักเรียนได้ดู ย่อมช่วยสร้างรากฐานแห่งความเข้าใจในเรื่องเดียวกันให้แก่เด็กทุกคน ทำให้ทุกคนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ตรงกันหมด

8. เพื่อแก้ไขรอยประทับใจที่ผิดมาแต่เดิมให้ถูกต้อง จากการฟังคำบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งต่าง ๆ นั้น คนเราจะนึกภาพขึ้นในด้วยความคิดตามความเข้าใจของตน ซึ่งอาจผิดจากความจริงได้ จนเมื่อได้มีโอกาสได้ดูจากภาพสิ่งของเหล่านั้นเข้า นั้นแหละจะถึงกับร้องว่า “นี่นะหรือสิ่งใดทะเลไม่เห็นคล้ายคลึงกับสิ่งใดที่เคยรู้จักสักนิด” ดังนี้ เป็นต้น

9. รูปภาพช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และส่งเสริมการอภิปรายร่วมกันเวลา นำเอารูปภาพออกมาใช้ นักเรียนจะมองดู และเห็นอะไรจากภาพเดียวกันนั้นคนละอย่างสองอย่างนักเรียนก็จะพูดจากเถียง ซักถามหรือเล่าเรื่องที่ตนรู้มา ให้เพื่อนฟังเพิ่มเติม ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้นและได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน ๆ ไปด้วยถ้าไม่มีรูปภาพ นักเรียนก็อาจจะ “จน” เรื่องสำหรับอภิปราย ถ้าเป็นดังนั้นนักเรียนอาจไม่กระตือรือร้นจะอภิปรายก็ได้

10. รูปภาพช่วยในการสรุปบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้ เนื่องจากรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับหน่วยที่เรียนมาตลอดเวลา ถึงตอนจบหน่วยมันก็ยังเกี่ยวข้องอยู่ คือ ใช้แสดงเนื้อหาสำคัญที่เรียนมาแต่ต้น โดยนำเอาเฉพาะภาพที่จะคลุมใจความสำคัญของเนื้อหาวิชาที่เรียนมาแล้ว มาแสดงไว้ให้เกิดรอยประทับใจ ทำให้ง่ายต่อการจำหัวข้อสำคัญ ๆ ในบทเรียนได้อีกครั้งหนึ่ง

11. รูปภาพสามารถเร้าอารมณ์หรือเปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียนได้ รูปภาพย่อมจะผลักดันความรู้สึกของผู้ดูให้ฟัง ตื่นเต้น ขยะแขยงหรือให้หวาดเสียว สงสาร หรือรักได้ไม่มากนักน้อย เรื่องนี้จะป็นทางทำให้ทัศนคติของผู้ดูเปลี่ยนไป เช่น ภาพรถยนต์คนเลือดสาดกระจ่าย คนดู ๆ แล้วจะรู้สึกหวาดเสียว และรู้สึกสมเพชเวทนาคนที่ถูกรถชนนั้นเป็นอันมาก ที่เขาเคยคิดว่าการข้ามถนนนั้นไม่ต้องระวังเท่าไรก็ข้ามได้ปลอดภัยนั้น ไม่นานเสียแล้ว ต่อไปนี้เขาจะต้องเปลี่ยนความคิดเสียใหม่ เห็นว่าความรอบคอบในการข้ามถนนเป็นสิ่งสำคัญขึ้นมา อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือรูปภาพบางรูปที่แสดงความวิจิตรงดงามของสถาปัตยกรรมไทยซึ่งชัดเจนทั้งรายละเอียด และสีสันทั้งงดงามย่อมจะจงใจให้ผู้ดูหลงใหลและนิยม เกิดความภูมิใจในสถาปัตยกรรมไทยด้วยกัน เมื่อความรู้สึกนี้มีมากเข้าก็จะทำให้บุคคลนั้นห่วงแหนสมบัติ และวัฒนธรรมอันมีค่าของชาติเพิ่มขึ้น เป็นต้น

12. รูปภาพเปิดโอกาสให้คนตีใช้ซ้ำ ๆ อยู่เรื่อย เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้เรียนจะนำเอาออกศึกษารายละเอียดให้ดูอีกกี่ครั้ง ๆ ก็ได้ เพราะรูปภาพเป็นตัวอย่างสื่อความหมายที่นิ่งไม่เคลื่อนย้ายไปอย่างในภาพยนตร์

รูปภาพที่เด็กชอบดู ลักษณะรูปภาพที่เด็กชอบดูมี ดังนี้

1. ภาพที่เป็นไปตามความจริงมากกว่าภาพประดิษฐ์
2. ภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ
3. ภาพที่แสดงให้เห็นการกระทำ และเรื่องราว เช่น ภาพพระเอกที่ขี่ม้าไล่จับผู้ร้าย เป็นต้น

4. ภาพที่ไม่ซับซ้อน เห็นกันได้ง่าย ๆ และมีขนาดโต

5. ภาพที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เก่าของตน หรือ ที่เกี่ยวข้อง กับสิ่งที่เขารู้จักมาแล้วอย่างดี เมื่อเด็กโตขึ้นเขาจะชอบรูปภาพที่สื่ออ่อนลงและเป็นภาพที่มีความซับซ้อนขึ้นตามลำดับ

ลักษณะของรูปภาพที่เด็กชอบดูนี้มีความสำคัญต่อการเลือกรูปภาพมาประกอบการสอนของครู ดังนี้

1. เลือกใช้รูปภาพที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการสอน เช่น เรามีจุดประสงค์ว่าจะให้นักเรียนรู้จักรูปภาพลักษณะของปลากระตัก ถ้าเราเลือกภาพปลานั้นมา เท่ากับว่าเราเลือกให้ถูกจุดประสงค์ของการสอนแล้ว

2. เลือกรูปภาพที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น ภาพที่มีสิ่งที่เด็กเรียนและสนใจอยู่แล้ว ไม่ใช่ภาพที่มีเนื้อหาลดต่ำกว่าหัวข้อผู้เรียนจนเกินไป

3. เลือกรูปภาพที่เป็นจริง ๆ พร้อมทั้งมีสิ่งที่จะทำให้เข้าใจขนาดได้ถูกต้องด้วยในภาพนั้นนี้เป็นเรื่องธรรมดา เราให้นักเรียนดูภาพก็เพื่อให้เข้าใจความจริง จำเป็นที่จะต้องเลือกภาพที่เชื่อถือได้ว่าตรงกับความเป็นจริง แต่บางทีความจริงก็อาจจะทำให้ผู้ดูเข้าใจผิดได้เช่น ขนาดของสัตว์ ปิรามิด เสาโบสถ์ โบราณ ดอกไม้ ดังนั้นถ้าจะให้ดี ครูควรที่จะเลือกภาพเหล่านั้น ซึ่งมีสิ่งที่นักเรียนคุ้นกับขนาดอยู่แล้วควบคู่ไปด้วยกัน เช่น ให้มีรูปปอฐหรือคนยืนอยู่ใกล้ปิรามิด หรือ เสาโบสถ์โบราณหรือให้มีรูปเหรียญสองสลึงหรือไม้บรรทัดคู่กับดอกไม้มัน เป็นต้น

4. เลือกรูปภาพที่รูปหนึ่งมีเรื่องสำคัญเพียงอย่างเดียวเท่านั้น รูปภาพที่ตีนั้นจะบอกเรื่องราวของตัวของมันเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น คือพอมองดูเท่านั้นก็บอกได้ทันทีว่า “นี่เป็นภาพ หลิงฉู่ปุ่นแต่งกิโมโน หรือ ภาพรถชนคน” เป็นต้น

5. เลือกรูปภาพสื่อเมื่อเห็นว่าสีจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น เมื่อใดเห็นว่าสีจำเป็นจึงค่อยใช้เพราะในบางกรณีภาพสีอาจสับสนภาพขาวดำไม่ได้

6. เลือกรูปภาพที่จัดวางรูปร่างน่าสนใจ การประกอบภาพก็สำคัญมาก เพราะเป็นส่วนที่จะช่วยให้คนสนใจอยากดูหรือไม่

7. เลือกรูปภาพที่ชัดเจน คมและมีขนาดโตพอมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการได้ชัด

8. เลือกรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน เพื่อว่าจะได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาช่วยแปลความหมายของรูปภาพที่ตนดู ทำให้เกิดความเข้าใจดีขึ้น

หลักการใช้รูปภาพในการสอน

1. ใช้รูปภาพครั้งละน้อย ๆ ภาพจะให้ผลดีกว่าใช้มาก ๆ ภาพ หมายความว่า เราควรใช้เฉพาะที่จะช่วยสื่อความหมายให้ได้ตามที่ต้องการเท่านั้นเป็นพอ ถึงจะมีภาพที่เกี่ยวข้องอีกมากก็ไม่ค่อยจะเอาออกมาใช้หมดในคราวเดียวกัน ผู้ดูจะเบื่อและหมดความสนใจ

2. ใช้ให้ตรงจุดประสงค์ของเรื่องที่จะสอน บางคนคิดแต่ถ้ามีรูปภาพมาใช้ในการสอนได้ละก็พอใจแล้ว ได้ใช้อุปกรณ์แล้ว แต่ถ้ามันไม่เหมาะสมกับความมุ่งหมาย จะตั้งต้นใช้ไปก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร กับทำให้เสียเวลาเปล่าก็ได้

3. ใช้รูปภาพร่วมกับอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างอื่น ถ้าพึ่งรูปภาพนั้นย่อมไม่สามารถถ่ายทอดความหมายทุกสิ่งที่ให้แก่ผู้เรียนได้สมบูรณ์ จำเป็นจะต้องประกอบไปกับอุปกรณ์อย่างอื่น เช่น ภาพนกเขาอาจใช้คู่กับเทปบันทึกเสียงนกเขาซันก็ได้หรือระเบิดกำลังระเบิดใช้คู่กับเทปบันทึกเสียง หรือประกอบกับแผนภูมิแสดงการแผ่กระจายของอำนาจระเบิด หรือใช้หลังจากที่ดูภาพยนตร์เกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่สองแล้วก็ได้นอกจากนี้อาจจะใช้คู่กับหุ่นจำลอง ตัวอย่างของจริง เป็นต้น

4. เลือกดูว่าเวลานำภาพออกแสดงจะใช้วิธีไหนจึงจะเหมาะสมที่สุด เช่น อาจจะใช้วิธีชูให้ดูหรือติดไว้บนป้ายนิเทศ หรือเอาเข้าเครื่องฉายวัสดุทึบแสง หรือทำเป็นสมุดลำดับภาพ หรือผ่านไปใต้ดูทุกคน เป็นต้น

5. เวลาใช้ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย เช่น อภิปรายไปช้า ๆ หรือแนะนำให้ค้นคว้าเอาเองจากแฟ้มรูปซึ่งจัดหมวดหมู่เอาไว้ เพื่อหารายละเอียดที่เขาต้องการเอาเอง เป็นต้น

6. สอนวิธี “อ่าน” รูปภาพให้แก่นักเรียน การที่คนเราอ่านตัวชุกขยิกของตัวหนังสือรู้เรื่อง ก็เพราะได้รับการสอนวิธีอ่านมาแล้ว รูปภาพก็เช่นเดียวกัน ถ้าไม่รู้จักวิธีอ่านก็อาจจะทำให้ดูรูปภาพแล้วไม่เข้าใจดี วิธีสอน “อ่าน” รูปภาพ ครูอาจทำได้ง่าย ๆ โดยสอนให้นักเรียนทำ ดังนี้

ก. ให้มองหาความสำคัญของเรื่องในภาพเสียก่อน ว่าเป็นภาพของอะไร

ข. ให้มองหาความแตกต่างหรือเหมือนกันของวัตถุ แนวความคิดหรือของเหตุการณ์ที่ปรากฏในภาพ เช่น ให้รู้จักเปรียบเทียบว่าการแต่งกายของชายญี่ปุ่นกับหญิงญี่ปุ่นที่นั้งอยู่ในบันต่างกันอย่างใด ต่างกับของไทยอย่างไร อะไรบ้างที่ดูแล้วเหมือนกัน เป็นต้น

ค. ให้มองหาความเกี่ยวข้อง หรือต่อเนื่องกันของขบวนการหรือขั้นของการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพ เช่น ดูว่าหลังจากที่แมลงปอขึ้นจากน้ำแล้วมันเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง จึงกลายเป็นแมลงปอ หรือดูว่า ขบวนการอย่างหนึ่งมันเริ่มต้นตรงไหนแล้วไปสิ้นสุดที่ตรงไหน เป็นต้น

ง. ให้มองหาแง่ “เกี่ยวพัน” ของสิ่งที่ปรากฏในภาพเพื่อช่วยความเข้าใจในขนาดเสียง การเคลื่อนไหว อุดมภูมิ เช่น รูปภาพของจรวดที่กำลังเคลื่อนออกจากยิงจรวด ถ้าเราเห็นสีทางท้ายจรวดแดงจนเกือบขาว สีก็เป็น “แง่เกี่ยวพัน” ที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเชื้อเพลิงที่จรวดขับออกมา นั้นคงร้อนมากที่เราเห็นควันคลุ้มไปหมดเราก็เข้าใจได้ว่า เสียงมันคงดังมาก ที่เราเห็นควันคลุ้มไปหมด เราก็เข้าใจได้ว่า เสียงมันคงดังมาก พื้นดินคงกระเทือน น้ำหนักของมันคงมากและการที่เราเห็นคนอยู่ด้วย เราก็ทราบได้ว่าขนาดของมันเท่ากับที่ของคน ดังนี้ เป็นต้น

7. เมื่อเทียบกับการใช้อุปกรณ์อย่างอื่นที่ทำได้แล้วเห็นว่ารูปภาพจะได้ผลดีกว่า จึงค่อยใช้รูปภาพ นี่ก็เป็นข้อที่ต้องพิจารณาอย่างยิ่ง เมื่อเวลาจะใช้รูปภาพ ถ้าเห็นว่าภาพยนตร์จะถ่ายทอดเรื่องราวได้ถูกต้องประสงคดียิ่งกว่าเราก็ใช้ภาพยนตร์ ถ้าเมื่อใดเห็นว่ารูปภาพเหมาะแก่การสอนตอนนั้นมากกว่าอย่างอื่น เราจึงใช้รูปภาพ หรือ ภาพชุดหนึ่งอาจจะดีกว่าภาพยนตร์เรื่องเดียวกันก็ได้

ประโยชน์ของการใช้ภาพของเด็กออทิสติก

วันทนี เรียงไรสส์(2547: 56) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้ภาพของเด็กออทิสติกดังนี้

1. สามารถทดสอบได้ตามที่ต้องการเพื่อสร้างข้อมูล ในทางกลับกันข้อมูลที่เกิดจากคำพูด (Oral Information) จะอยู่เพียงชั่วคราวแล้วหายไป ไม่สามารถนำมาใช้ได้ อีก นี่คือปัญหาของเด็กที่มีปัญหาด้านการประมวลภาษาและผู้ต้องการเวลาในการพูดและปัญหาของเด็กออทิสซึมคือ การไม่สนใจความสัมพันธ์ของข้อมูลและปัญหาด้านการกำจัดเสียงรบกวนการใช้ภาพจะช่วยให้เด็กมีความสนใจต่อการรับรู้มากขึ้น

2. การใช้ภาพและสัญลักษณ์ได้ถูกใช้กับเด็กออทิสติกอย่างแพร่หลายและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี สามารถใช้ได้หลากหลายวิธีในห้องเรียน เช่น

2.1 ใช้สำหรับการจัดระเบียบ เช่น ตารางประจำวัน ปฏิทิน

2.2 ใช้สำหรับกฎของห้องบัตร (Card) แสดงวิธีการทำงานและกิจกรรมรูปภาพ และวิธีการสำหรับเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

2.3 กลวิธีในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อม เช่น ติดฉลาก สัญลักษณ์

2.4 ใช้ในการพัฒนาด้านสังคม เช่น แสดงกฎและระเบียบต่าง ๆ งานที่ต้องทำและสามารถใช้ช่วยสอนทักษะทางสังคม โดยผ่านเรื่องราวทางสังคม (Social Story) เรื่องเหล่านี้บอก

รายละเอียดสถานการณ์ทางสังคม เช่น คำแนะนำ คำบอกบทบาททางสังคม (Social Cues) และการตอบสนองที่เหมาะสมซึ่งจะตั้งขึ้นมาสำหรับนักเรียนแต่ละคน

2.5 ช่วยจัดการกับพฤติกรรมที่ทำลายและพัฒนาการควบคุมตนเอง เช่น กฎต่าง ๆ โดยใช้ภาพสัญลักษณ์และบอกลำดับพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้

สรุปการรับรู้ทางการมองเห็น เป็นกระบวนการของสมองในการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากสายตา เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการเล่นและพัฒนาการด้านภาษา สติปัญญาของเด็ก เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวต้องอาศัยการมองก่อนจึงจะเริ่มมีการใช้มือเข้าจับและเล่น ซึ่งการรับรู้ทางการมองเห็นเป็นจุดแข็งของเด็กออทิสติก จึงสามารถใช้จุดแข็งนี้ไปพัฒนาทักษะทางสังคมได้

1.5 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพ

มานิตย์ ทองจันทร์ (2523: บทคัดย่อ) ได้ทำการทดลองการใช้สมุดลำดับภาพ ที่เขียนด้วยภาพลายเส้น 3 แบบ ในวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง 60 คน โดยเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม ให้เรียนด้วยสมุดลำดับภาพแบบเต็ม,แบบร่างและแบบเงตามลำดับส่วนอีกหนึ่งกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุมให้เรียนแบบปกติ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มที่ใช้สมุดลำดับภาพ 3 แบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติและนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ทวีเกียรติ ไชยงยศ (2532: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการวาดภาพคนโดยวิธีสอนแบบในออกนอก กับวิธีสอนแบบนอกเข้าใน กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการวาดภาพคนของกลุ่มที่เรียนวาดภาพคนด้วยวิธีสอนแบบนอกเข้าในกับวิธีสอนแบบในออกนอกไม่แตกต่างกัน

มาลา ชูเชิด (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้นหลังจากใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ

สมบัติ สนธิ (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้ภาพโฆษณาแบบเหมือนจริงกับแบบการ์ตูนล้อของจริง พบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนที่ใช้ภาพโฆษณาแบบภาพเหมือนจริงเป็นสื่อและนักเรียนที่เรียนจากการสอนที่ใช้ภาพโฆษณาแบบภาพการ์ตูนล้อ มีผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก เรื่องของความชอบและความสนใจที่มีต่อภาพหรือในเรื่องของคำบรรยายในภาพโฆษณาที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 แบบ ซึ่งมีลักษณะของตัวอักษรและข้อความในภาพเหมือนกัน จึงอาจเป็นไปได้ที่ความรู้ที่ได้จากการดูภาพโฆษณาทั้ง 2 แบบจะเป็นความรู้ที่ได้จากการอ่านคำบรรยายในภาพโฆษณา ภาพเป็นเพียงสื่อจูงใจให้ภาพโฆษณาดูน่าสนใจยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการเรียนรู้ที่ได้จากการดูภาพโฆษณาทั้ง 2 แบบไม่แตกต่างกัน

ผลงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วยภาพ

โบเยอร์ (Boyer.1983) ได้ทดลองเกี่ยวกับ การตรวจสอบทางสุนทรียศาสตร์ จาก ปี ค.ศ. 1970 – 1980 เกี่ยวกับการรับรู้ทัศนศิลป์ที่มีต่อผลงานจิตรกรรมและนำไปใช้กับการศึกษาทางศิลปะ โดยได้ศึกษาผลการรับรู้เกี่ยวกับมิติของภาพวาดที่มีแนวโน้มชี้ให้เห็นว่า วิชาจิตรกรรมมีอิทธิพลต่อพื้นฐานเบื้องต้นของการเรียนเกี่ยวกับการรับรู้ความงาม ซึ่งในการทดลองครั้งนี้มีการทดลองลักษณะของผู้รับรู้การวิจัยเน้นการรับรู้ของบุคคลมากกว่าวิธีการรับรู้ความงาม ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ทดลองลักษณะของผู้รับรู้

การวิจัยเน้นการรับรู้ของบุคคลมากกว่าวิธีการวาดส่วนการตอบสนองทางศิลปะมีการทดสอบการรับรู้จากกรมมองเห็น ส่วนใดบ้างที่ดีและไม่ดี โดยการสังเกต บันทึกสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เป็นต้น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การทดลองสามารถบอกได้ในเรื่องของผู้เรียนว่าสามารถรับรู้อะไรได้บ้าง และรับรู้ได้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนจะได้นำไปเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ การวิเคราะห์ผลการรับรู้จะเป็นผลเพื่อการพัฒนาทฤษฎีทางศิลปะศึกษาต่อไป

ทราวเวอร์ส (Travers. 1964: 1 - 5) ได้ศึกษาผลของความเป็นจริงลงไปในเรื่องประเภทรูปภาพ โดยเริ่มจากภาพถ่ายเส้นง่าย ๆ ซึ่งมีรายละเอียดน้อยเป็นภาพแรเงา (Half-Tone) ซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้นไปจนถึงภาพถ่ายเหมือนจริงซึ่งมีรายละเอียดมีสิ่งเร้าปรากฏมากที่สุด ในการสอนความคิดรวบยอดแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า เด็กจะเรียนจากภาพถ่ายเส้นง่าย ๆ ซึ่งมีรายละเอียดน้อยได้ดีกว่าภาพที่มีลักษณะเหมือนจริง ซึ่งมีมิติต่าง ๆ และมีคุณสมบัติในแต่ละมิตินั้นปรากฏอยู่อย่างมากมายนอกจากนั้นเขายังอธิบายเพิ่มเติมอีกว่ารายละเอียดของสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในรูปภาพ (รูปร่าง รูปทรง มิติของสีพื้นผิว) มากเกินไปสำหรับเด็กที่จะตอบสนองต่อทุกสิ่งทุกอย่างได้หมด

บราวน์ และอาร์เชอร์ (Brown and Archer. 1968 : 541 – 517) ได้ใช้สิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพแบบรูปทรงเรขาคณิตชนิดต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการสอนความคิดรวบยอดประเภทคุณสมบัติร่วมกันพบว่า ผู้เรียนจะเรียนความคิดรวบยอดได้ดีที่สุดในเงื่อนไขของสิ่งเร้าที่ไม่มีข้อมูลในมิติอื่น ๆ (มิติแห่งตำแหน่ง ขนาด จำนวน การให้เงา และมิติแห่งมุม เป็นต้น) เข้ามารบกวนในเงื่อนไขที่มีข้อมูล ในมิติอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มเข้ามา จะทำให้การผิดพลาดในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในการเรียนความคิดรวบยอดนั้นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ในสถานการณ์การเรียนการสอนด้วยสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ ผู้เรียนจะต้องสัมผัสด้วยอวัยวะต่าง ๆ การมองเห็นเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการเรียนรู้ที่ครูนำมาเสนอภาพจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ด้านผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถทางสติปัญญาในการรับรู้ สิ่งแวดล้อม
2. ด้านการนำเสนอ ได้แก่ เนื้อหาสาระ ความเหมาะสมของสื่อการสอน วิธีการ

สรุปผลงานวิจัยที่ศึกษาในหลาย ๆ ด้านพบว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นสื่อการเรียนการสอน เช่น สไลด์ ภาพโปสเตอร์ สมุดภาพ ฯลฯ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี การเสนอภาพที่มีรายละเอียดไม่มากจะเป็นการฝึกให้นักเรียนเข้าใจได้ดีกว่าการนำเสนอด้วยภาพที่มีรายละเอียดมาก ๆ การฝึกให้นักเรียนได้เห็นการแปรเปลี่ยนของภาพจากเหมือนจริงไปหานามธรรมได้ผลดีกว่าการไม่ได้ฝึกให้นักเรียนได้เห็นการแปรเปลี่ยนภาพ การนำเสนอภาพตัวอย่าง การใช้ชุดภาพจึงเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้มากขึ้น โดยเฉพาะเด็กออกัสติกที่สามารถเรียนรู้ได้ดีด้วยการมองเห็น การใช้ชุดภาพเป็นสื่อการสอนก็จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจและเรียนรู้ได้มากขึ้น เด็กก็จะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมที่เข้าอยู่

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

2.1 ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ความก้าวร้าว (Aggression) หมายถึง การกระทำที่บุคคลตั้งใจทำร้ายคนอื่นซึ่งต้องการที่จะหนีไปจากสภาพที่ถูกทำร้ายนั้น การทำร้ายนี้เป็นไปได้ทั้งต่อร่างกายและจิตใจ ดังนั้นการทุบตีทำร้ายร่างกายและการฆ่า เป็นความก้าวร้าวแน่นอน แต่การทำให้เจ็บใจด้วยการพูดจา การใช้สายตาดูหมิ่น

นับว่าเป็นความก้าวร้าวด้วยเหมือนกัน ในสังคมปัจจุบันเราจะเห็นพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้นอยู่เสมอตาม การเสนอของสื่อมวลชนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ทั้งการทำร้ายตนเอง และการทำ ร้ายผู้อื่น บางทีคนอื่นนั้นเป็นผู้ที่เขาผู้นั้นรักมากเสียด้วยซ้ำไป เช่น แม่ฆ่าลูกหรือสามีฆ่าภรรยา เป็นต้น ความก้าวร้าวจึงเป็นพฤติกรรมที่สังคมต้องการให้หมดไปอันจะนำมาซึ่งความสงบสันติในสังคม

บัสส์ (Buss. 1967: 1-7 อ้างในมาลินี ไชยบัง 2550) อธิบายความหมายของพฤติกรรม ก้าวร้าวว่าความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่ตอบสนองสิ่งที่มากระตุ้นในรูปแบบของการกระทำอย่างทันทีโดยมีเจตนา จะทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดโดยแบ่งความก้าวร้าวออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. ความก้าวร้าวทางกาย (Physical Aggression) เป็นความก้าวร้าวที่แสดงออกโดยการ ใช้อวัยวะทางกาย เช่น แขน ขา ฟัน หรือใช้อวัยวะทางกายรวมกับอาวุธ เช่น มีด ปืน เพื่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด

2. ความก้าวร้าวทางวาจา (Verbal Aggression) เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มา กระตุ้นโดยใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด

ฟรอยด์ (Freud.N.D.:unpaged; cited by Storr. 1968:37 อ้างในมาลินี ไชยบัง 2550) พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นแรงขับปฐมภูมิที่มีมาแต่กำเนิด เป็นสัญชาตญาณที่กระทำสู่ภายนอก โดยแสดงออก ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงท่าทางไม่เป็นมิตร การข่มเหง รังแก ต่อต้าน ไม่ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ หรือแสดงออกในรูปแบบการทำลาย ทำร้ายตนเอง

ฟรีดแมนและคนอื่น ๆ (freedman and others. 1970:104 อ้างในมาลินี ไชยบัง 2550) มีความเห็นว่าพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมใด ๆ ที่เป็นอันตราย กระทำความเสียหายแก่ผู้อื่น

ปทุมทิพย์ สุภานันท์ (2546:55) ให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวว่าเป็นการแสดงออก ด้านความคิด คำพูด และการกระทำที่รุนแรง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่เป็นมิตร คุกคามและรุกรานผู้อื่น เพื่อระบายความโกรธ ความคับข้องใจ หรือปกปิดความกลัว ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อตนเอง บุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว พฤติกรรมก้าวร้าว พบในเด็กออทิสติก และเด็กพัฒนาการบกพร่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความบกพร่องในการสื่อสารกับผู้อื่น

สรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นการแสดงออกทั้งด้านความคิด คำพูด และ การกระทำที่รุนแรง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ทำให้เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่

2.2 สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว

แบนนดูรา (Bandura. 1973:57;cite by Huesmann.1994:5 อ้างในมาลินี ไชยบัง 2550) กล่าวว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ การสังเกต การเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่น และ ส่วนหนึ่งเกิดจากการเสริมแรง ยิ่งพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นได้รับการเสริมแรงมากเท่าใดก็มีแนวโน้มจะเกิด พฤติกรรมนั้นซ้ำขึ้นมากขึ้น

ดอลลาร์และมิลเลอร์ (นิตยา พลศักดิ์. 2550) กล่าวว่า ความก้าวร้าวมีสาเหตุมาจากความคับ ข้องใจ (Frustration Aggressive Hypothesis) เขาได้อธิบายความคับข้องใจว่าเป็นความรู้สึกหรือ พฤติกรรมที่เกิดจากบุคคลถูกขัดขวางไม่ให้บรรลุผลสำเร็จ สรุปว่าเมื่อคนเราถูกขัดใจจะเกิดความคับข้องใจ ซึ่งเมื่อสะสมไว้อาจเกิดเป็นความก้าวร้าวได้ในที่สุด และผู้ที่ถูกก้าวร้าวก็มักจะเป็นผู้ที่เกิดความคับข้องใจ นั้นเอง

สุวพิชชา ประสิทธิธัญกิจ (2547) จำแนกสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว 2 สาเหตุใหญ่ ๆ คือ

1. สาเหตุที่เกิดจากภายในตัวบุคคล

1.1 โรคต่าง ๆ ที่มีสาเหตุจากความผิดปกติของร่างกาย (organ cause) ที่พบบ่อยมีดังนี้

1.1.1 ผู้ป่วยที่ได้รับอันตรายต่อศีรษะอย่างรุนแรงและขาดสติเป็นเวลานาน พบว่าการฟื้นจากอันตรายที่ศีรษะอาจเป็นผลทำให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้

1.1.2 ผู้ป่วยโรคลมชัก พบว่า ผู้ป่วยเหล่านี้มักควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ อารมณ์รุนแรง พุ่งพล่าน

1.1.3 ผู้ป่วยที่มีเนื้องอกในสมอง อาจพบว่ามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้บ่อย ในช่วงกลางวันมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงขึ้นในช่วงเย็นหรือใกล้ค่ำ เนื่องจากเป็นช่วงที่สิ่งกระตุ้นภายนอกลดลง และสิ่งกระตุ้นภายในตัวผู้ป่วยที่ทับถมมากขึ้น ทำให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้

1.1.4 ผู้ป่วยมีความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ เช่น ความผิดปกติของต่อมไทรอยด์ มีผลทำให้ระดับความรู้สึกเปลี่ยนแปลง หงุดหงิดง่าย สับสน เพ้อคลั่ง หลงผิด หวาดระแวง และทำร้ายผู้อื่นได้

1.1.5 ผู้ป่วยปัญญาอ่อน จะพบว่าผู้ป่วยปัญญาอ่อนมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้บ่อย

1.1.6 ผู้ที่ขาดยา แอมเฟตามีน บาร์บิทูเรต และพิษจากยา แอล เอส ดี

1.2 โรคที่มีสาเหตุจากความผิดปกติของจิตใจ

1.2.1 โรคจิตเภท ผู้ป่วยจะมีการหูแว่ว ประสาทหลอน หลงผิดคิดว่าผู้อื่นจะทำร้าย

1.2.2 โรคหลงผิด

1.2.3 โรคอารมณ์แปรปรวน

2. สาเหตุที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล ได้แก่

2.1 สภาพครอบครัวและการเลี้ยงดู

2.2 การเลียนแบบ

2.3 อิทธิพลทางวัฒนธรรม

2.4 สภาวะแวดล้อม เช่น สังคมที่แออัดยัดเยียด ความร้อน ระดับเสียง เป็นต้น

เพ็ญแข ลิ้มศิลา (2541: 58) การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว นั้นมีองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นสาเหตุ สามารถสรุปองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวได้ ดังนี้

1. อุปนิสัยของบุคคลนั้นชอบก้าวร้าว มักขาดสติยังคิดที่จะควบคุมการกระทำของตนเอง หุนหันพลันแล่นมีระดับจริยธรรมต่ำ ไม่มีเป้าหมายที่แน่นอนในชีวิต ชอบอ้างเหตุผลและโทษผู้อื่นเสมอ และเป็นบุคคลที่เคยได้รับรางวัล เมื่อแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือวาจา

2. สิ่งแวดล้อมที่บุคคลแสดงความก้าวร้าว โดยมากเป็นสิ่งแวดล้อมที่ขาดความอบอุ่นทางใจ ขาดความรัก มีแต่การทะเลาะกัน ซึ่งจะช่วยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวได้มากขึ้น

สถาบันเด็ก มุลนิธิเด็ก.(2549) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลมีบุคลิกภาพก้าวร้าวแปรปรวนขึ้นนั้นอาจเกิดจากองค์ประกอบ ดังนี้

1. การเป็นเด็กกำพร้า (Maternal Deprivation) ถูกพ่อแม่ทิ้งไม่ยอมรับเด็กตั้งแต่เกิดสิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงความโหดร้ายกับเด็กอย่างมาก เด็กอาจปรับตัวไม่ได้และทำให้ขาดการควบคุมตนเอง และเพิ่มความโกรธแค้นภายในจิตใจของเด็ก ซึ่งจะทำให้กลายเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแปรปรวนได้

2. รูปแบบของครอบครัว (Family Patterns) ครอบครัวที่ขาดความอบอุ่นมีการทะเลาะวิวาท การไม่เข้าใจซึ่งกันและกันในครอบครัวมีการใช้กำลังทำร้ายกันนั้น สามารถทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพก้าวร้าวแปรปรวนได้

3. การได้รับความเจ็บปวดทางจิตใจในวัยเด็ก (Early Psychic Trauma) สามารถทำให้บุคลิกภาพก้าวร้าวแปรปรวนได้มากเพราะเด็กเก็บกดความรู้สึกที่ได้รับความเจ็บปวดไว้ และนำมาระบายออกเมื่อโตขึ้นโดยไม่มีการยับยั้ง ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหารุนแรงตามมาได้

4. การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่แปรปรวน (Disordered Interpersonal Relationships) เช่น การที่บุคคลเข้าไปใกล้ชิดหรือต้องต่อสัมพันธกับบุคคลที่มีบุคลิกภาพแปรปรวน ก็มีส่งผลส่งเสริมให้บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพแปรปรวนได้

5. การมีความเครียดที่รุนแรงในชีวิตปัจจุบัน (Key Stress of Modern Life) เช่น การที่บุคคลประสบปัญหาชีวิตในครอบครัว หรือประสบอุบัติเหตุอย่างรุนแรงไม่สามารถแก้ปัญหาหรือรักษาให้หายได้ สิ่งเหล่านี้ก็ทำให้บุคคลผู้ที่ประสบปัญหามีบุคลิกภาพก้าวร้าวแปรปรวน (กรมสุขภาพจิต. 2545: 98-99)

พฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กออทิสติกนั้น พบว่าเกิดขึ้นได้บ่อยเนื่องจากเด็กมีปัญหาด้านการปรับตัวในสังคม และมีความจำกัดด้านการพูดและการสื่อความหมาย ซึ่งทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้ง่าย พฤติกรรมก้าวร้าวอาจสร้างปัญหาให้กับผู้ปกครองเพราะอาจก่อให้เกิดอันตรายกับตัวเด็กเอง ผู้คนรอบข้าง และทรัพย์สินต่าง ๆ ได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการจัดการดูแลเมื่อเด็กเกิด พฤติกรรมก้าวร้าวและป้องกันเพื่อไม่ให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อไปการแสดงออกถึงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติกนั้นมีลักษณะและความรุนแรงแตกต่างกันไป แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ทำร้ายตนเอง เช่น ตีศีรษะ โขกศีรษะกับพื้น กัดมือตนเอง กระแทกตัวกับเก้าอี้
2. ทำร้ายผู้อื่น เช่น ตบหน้า กัด ใช้นิ้วจิ้มตา เตะ ถีบ ดึงผม ล้อคอ กระชากเสื้อ
3. ทำลายสิ่งของ เช่น ล้มตุ้ คว้าถาดอาหาร ห่มเก้าอี้ ขว้างปาข้าวของ

สรุปสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวได้ ดังนี้

1. พื้นอารมณ์เดิมมีความรุนแรง ขาดความยับยั้งชั่งใจอยู่แล้ว
2. ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็กไม่ดี เด็กอาจหวั่นไหวได้ง่าย นำไปสู่ลักษณะที่ขาดการควบคุมอารมณ์ตนเอง
3. มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นระหว่างพ่อกับแม่ หรือ ระหว่างพ่อแม่กับลูก เด็กอาจต่อต้าน ซึมซับความรุนแรง หรือ รับทัศนคติว่าการใช้ความรุนแรงเป็นวิธีแก้ปัญหาที่ยอมรับได้
4. การเลี้ยงดูที่ขาดวินัย
5. เคยมีประสบการณ์ที่ถูกทารุณ ไม่ว่าจะจากคนในครอบครัวหรือนอกครอบครัว
6. ความเครียด หรือ ความไม่สบายใจต่าง ๆ เด็กอาจแสดงออกโดยพฤติกรรมก้าวร้าว
7. สังคมภายนอกที่ส่งเสริมความรุนแรง เช่น ละคร การ์ตูนที่มีเนื้อหารุนแรง วิดีโอเกม ที่มีการต่อสู้รุนแรง การลงโทษที่รุนแรงจากโรงเรียน เป็นต้น

8. โรคหรือภาวะทางสมองบางอย่าง เช่น โรคสมาธิสั้น โรคทางอารมณ์ โรคจิต ภาวะปัญญาอ่อน หรือ ออทิสซึม โรคหรือภาวะดังกล่าว จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงร่วมด้วย

2.3 หลักการและวิธีการลดพฤติกรรมก้าวร้าว

การปรับพฤติกรรมของเด็กออทิสติก โดยทั่วไปแล้ว ผู้ปกครองมักหมดความอดทนและใช้ความรุนแรงในการยุติพฤติกรรมแปลก ๆ ของเด็ก อย่างเช่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมซ้ำซาก ทำร้ายตัวเอง และกระตุ้นตัวเอง ซึ่งความจริงแล้ว การตีหรือใช้ความรุนแรงเพื่อเอาชนะพฤติกรรมของเด็ก เป็นวิธีการที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้พฤติกรรมของเด็กมีแนวโน้มที่ถดถอยกลับและเกิดอาการกลัวจนไม่กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมใหม่อีก ซึ่งเป็นการขัดขวางการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น (รจนา ทรธานนท์ 2527:47) ในทางตรงข้ามเด็กอาจเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าวและนำไปใช้กับคนรอบข้างโดยไม่รู้ตัว การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ควรเป็นการฝึกในเชิงสร้างสรรค์หรือแฉ่งบวก โดยควรหาวิธีที่ลดพฤติกรรมเก่าและเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมแทนเข้าไป โดยเน้นเทคนิคในการกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสมนั้น พฤติกรรมไม่เหมาะสมที่ควรลดพิจารณาจาก

- พฤติกรรมนั้นเป็นอันตรายกับเด็กเองหรือไม่
- พฤติกรรมนั้นเป็นอันตรายกับคนอื่นหรือไม่
- พฤติกรรมนั้นขัดขวางการเรียนรู้หรือไม่
- พฤติกรรมนั้นขัดขวางเด็กในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นหรือการเข้าสังคมหรือไม่

“การช่วยเหลือ” หรือ การจัดการกับเด็กที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอาจทำได้ ดังนี้ (พนิดา รัตนไพโรจน์ และคณะ 2550 : 81)

1. แยกเด็กออกจากสถานการณ์ หรือ สิ่งรบกวน ให้ไปอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

2. ขจัด/ลดสิ่งกระตุ้นที่เป็นสาเหตุโดยตรง เช่น เสียงและแสงที่กระตุ้นให้เด็ก

เทคนิคและวิธีการจัดการดูแลเด็กออทิสติกเมื่อเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว (รจนา ทรธานนท์ 2527:47)

1. ยอมรับอารมณ์ความรู้สึกของเด็กในขณะนั้นแต่ต้องไม่ยอมรับพฤติกรรมนั้น

2. หยุดพฤติกรรมนั้นทันทีเมื่อเห็นว่าเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก ต่อผู้อื่น และทรัพย์สิน

3. แยกเด็กออกจากกลุ่มหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย

4. พุดคุยปลอดภัย เข้าหาเด็กด้วยท่าที่สงบมั่นคง พุดด้วยน้ำเสียงนุ่มนวลและไม่แสดงท่าทีคุกคามเด็กหรือตะโกนดุด่า

5. ค้นหาสาเหตุและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าว แยกเด็กออกจากสิ่งเร้านั้น และตอบสนองความต้องการตามความเหมาะสม

6. การแสดงความก้าวร้าวบางครั้งอาจเกิดการเรียกร้องความสนใจ หากผู้ปกครองพิจารณาแล้วไม่เกิดอันตรายให้หนึ่งเฉยไม่ต้องสนใจ ไม่นานเด็กจะหยุดพฤติกรรมเอง

7. การผูกมัด ใช้ในกรณีที่เด็กมีความก้าวร้าวรุนแรงที่เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่นรวมทั้งทรัพย์สินแต่อย่ามัดแน่นจนเกินไป และหมั่นตรวจดูบริเวณที่มัดไม่ให้เกิดรอยเขียวช้ำหรือบาดแผล

8. เมื่อเด็กสงบลง ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ควรแสดงพฤติกรรมดังกล่าว และเหตุผลของการผูกมัด และตกลงเงื่อนไขกับเด็ก เช่น ถ้านั่งเฉย ๆ ไม่อาละวาด อีก 10 นาที จะแก้มัดให้ และต้องทำตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัด

9. ให้เด็กรู้จักรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ถ้าเด็กอาละวาด ขว้างปาข้าวของ ให้เด็กเก็บของนั้นเข้าที่ให้เรียบร้อย หรือ อาจลงโทษเด็กโดยดัดกิจกรรมที่เขาชอบในวันที่เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว

คันสนีย์ สุตประเสริฐ. (2545: 18) แนะนำว่าการช่วยเหลือเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวควรดำเนินการ ดังนี้

1. แยกเด็กออกจากสถานการณ์หรือสิ่งรบกวน จัดให้เด็กอยู่ในสถานที่เหมาะสม ปลอดภัย
2. ขจัด ลด สิ่งกระตุ้นที่เป็นสาเหตุโดยตรง เช่น เสียง และแสงที่กระตุ้นเด็ก
3. เรียกชื่อเพื่อให้เด็กรู้สึกตัว หยุดพฤติกรรมที่ทำอยู่ชั่วคราว พุดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน ไม่ตำหนิ ถ้าเด็กไม่สามารถพุดได้ ให้เด็กมีโอกาสรบายความคับข้องใจ ความรู้สึกโกรธ ไม่พอใจ ในเด็กที่พุดไม่ได้ต้องสังเกตว่าอะไรเป็นสาเหตุของความโกรธ เพื่อช่วยให้เด็กได้ระบายความก้าวร้าวได้เหมาะสมโดยจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กลดระดับความก้าวร้าวลงโดยเป็นกิจกรรมที่ใช้พลังงานใช้พลังกำลัง เช่น เตะฟุตบอล ตอกค้อน เล่นน้ำ เป็นต้น

ในเด็กที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร ไม่เข้าใจในสิ่งที่เราพุด การลงโทษทางสังคม โดยแยกเด็กออกจากกลุ่ม ไม่ให้ขนมหรือสิ่งที่เด็กชอบ หรือ เหยียดต่อพฤติกรรมของเขา ทำให้เด็กเรียนรู้และปรับพฤติกรรมให้เหมาะสม

การจำกัดพฤติกรรมโดยการผูกมัด การใช้ห้องแยกจากผู้อื่นต้องทำด้วยความระมัดระวังไม่ให้เด็กได้รับอันตราย โดยให้แยกห้องเป็นเวลา 1 นาที หรือจนกว่าเด็กจะสงบลงโดยต้องคอยเดินมาดูเป็นระยะ ๆ ไม่ทิ้งเด็กไว้นานเกินไป เพื่อให้เขารู้สึกปลอดภัย พอเด็กสงบลงก็พาลาล้างหน้าล้างตา ทาแป้ง พุดคุยด้วย เมื่อแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมให้รางวัล และชมเชย เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เด็กปฏิบัติอีก

พรอยด์ (Worchel and Cooper. 1976:316-317;citing Freud.n.d.) เห็นว่าความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณที่มีความต้องการทำลายหรือก้าวร้าวต่อบุคคลอื่นแต่ไม่สามารถทำได้จึงหันมาทำร้ายตนเอง ดังนั้นจึงไม่ควรเก็บกดความเครียดและความก้าวร้าวไว้ ควรหาทางระบายออกไปในทางที่สังคมยอมรับ และไม่เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น การวาดเขียน งานศิลปะ การร้องเพลง หรือการเล่นกีฬา รวมทั้งการใช้ดนตรี การปั้นและการแกะสลัก (สัมฤทธิ์ แก้วพูลศรี, 2534:9; อ้างอิงมาจาก ประสาน ทิพย์ธารา, 2521:400)

การปรับพฤติกรรมในเด็กออทิสติก เป็นกระบวนการที่มีประโยชน์ ทั้งด้านพัฒนาการและการแก้ปัญหา รวมถึงเป็นการเตรียมให้เด็กมีความพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นคือ เรื่องเทคนิคพฤติกรรมศาสตร์ (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2537 : 33) ความเข้าใจในอาการของเด็กออทิสติก และวิธีการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก นอกจากความรู้ ความเข้าใจแล้วสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการปฏิบัติคือความอดทน ใจเย็น ควบคุมอารมณ์ สร้างบรรยากาศอารมณ์ความรู้สึกจะต้องดี ดึงเด็กออกมาจากโลกของตัวเอง สื่อให้เด็กรับรู้ถึงความสุขที่มีอยู่ในสังคม การปรับพฤติกรรมก้าวร้าว อารมณ์รุนแรงของเด็กออทิสติกต้องใจเย็นและมีความอดทนสูงมาก ๆ ต้องพยายามเข้าใจตนเอง เอาชนะภาวะอารมณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างอยู่กับเด็ก อย่าระบายอารมณ์กับเด็ก เด็กออทิสติกอาจไม่สามารถเป็นปกติได้ แต่เขาสามารถพัฒนาตัวเองให้มีศักยภาพได้เทียบเท่าเด็กปกติทั่วไป ที่สำคัญต้องใช้ความพยายามความอดทนในการเอาชนะอารมณ์ของตัวเองและเอาชนะเล่ห์เหลี่ยมความเจ้าเล่ห์ต่าง ๆ ของเด็กให้ได้ อย่าท้อแท้ หดห้วงหรือใจอ่อนเสียก่อน เพราะการปรับพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กไม่ใช่แค่ทำวันสองวันจะเห็นผล บางคนอาจจะใช้เวลาหลายเดือน หรือ บางคนอาจจะใช้เวลาเป็นปี ทุกอย่างขึ้นอยู่กับเด็กว่าจะรับและยอมเปิดใจ

เรียนรู้มากแค่ไหน ฉะนั้นความเสมอต้นเสมอปลายของผู้ฝึกหรือของผู้ปกครองและทุกคนรอบข้าง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถช่วยเหลือเด็กออทิสติกได้

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

มีงานวิจัยมากมายที่แสดงว่า การใช้หลักปรับพฤติกรรมเพื่อแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหานี้สามารถทำได้เป็นผลสำเร็จ ในที่นี้ผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมานำเสนอ ดังนี้

ประเทือง ภูมิภัทรคม (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเสริมแรงทางบวกเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดบาง จังหวัดปทุมธานี ศึกษาในแง่การแผ่ขยายข้ามพฤติกรรม สภาพการณ์ และการคงอยู่ของพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 25 คน แบ่งกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มมีนักเรียนชาย 13 คน นักเรียนหญิง 12 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมในเรื่องการแผ่ขยายข้ามพฤติกรรมสภาพการณ์และการคงอยู่ของพฤติกรรมนั้น นักเรียนในกลุ่มควบคุมดีกว่านักเรียนในกลุ่มทดลอง

นิตยา พลศักดิ์ (2550) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม การเล่านิทาน หุ่นประกอบมือ การใช้ชุดกระดานต่อภาพ

ชัต ยุงสันเทียะ (2549) การศึกษาการพยาบาลที่เน้นการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางบุคคลที่สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปัญญาอ่อนในภาพรวมลดลง

สุพล ชัดเชื้อ (2541: งานวิจัย) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองเรื่องการปรับสีนใหม่ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ผลการทดลองพบว่ากลุ่มการทดลองที่ใช้วิธีการควบคุมตนเองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่ากลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการปรับสีนใหม่

แพตเตอร์สัน (Patterson 1968) ทดลองใช้หลักปรับพฤติกรรมกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อนนอน การทดลองนี้ใช้การเสริมแรงทางสังคมและสิ่งของ ผู้รับการทดลองคือ เด็กชายเอิล อายุ 9 ปี มีพฤติกรรมก่อนนอน คือ ไม่อยู่นิ่ง ชอบเดินไปรอบ ๆ ห้อง คอย เรียงน้องความสนใจจากเพื่อน ลากโต๊ะทำให้เกิดเสียงดัง มีช่วงความสนใจสั้น และชอบทำร้ายตัวเอง ด้วยการทุบ หยิกตัวเองต่อหน้าเพื่อน เด็กชายผู้นี้มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหานี้มาตั้งแต่อายุ 3 ขวบ บิดา มารดา ขอให้โรงเรียนช่วยเหลือ ซึ่งทางโรงเรียนดำเนินการโดยใช้หลักการปรับพฤติกรรม ทำให้ช่วงความสนใจของเด็กเพิ่มขึ้นและลดพฤติกรรมก่อนนอน

สรุปได้ว่าพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นการแสดงออกทั้งด้านความคิด คำพูดและการกระทำที่รุนแรง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ทำให้เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก

3.1 ความหมายของเด็กออทิสติก (Autistic Child)

นักการศึกษาแพทย์ และผู้ทำงานเกี่ยวกับเด็กออทิสติกได้ให้คำจำกัดความและความหมายของเด็กออทิสติก ดังต่อไปนี้

U.S.Department of Education ให้ความหมายของเด็กออทิสติกว่า ออทิสซึม คือ ความบกพร่องทางพัฒนาการด้านการสื่อสารด้วยภาษาถ้อยคำและไม่ใช้ถ้อยคำ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ๆ

และมักสังเกตเห็นอาการเหล่านี้ได้ชัดเจนตั้งแต่อายุก่อน 3 ปี ความบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อการพัฒนาการต่าง ๆ หลายด้าน เด็กกลุ่มนี้ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ ชอบการเคลื่อนไหวแบบใดแบบเดียว หมกมุ่นกับสิ่งหนึ่งอย่างมาก มีความพอใจกับสิ่งแวดล้อมที่ซ้ำซากจำเจ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2543: 211; อ้างอิงจาก Hardman, et al. 1996: 367)

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2537: 10) ได้ให้ความหมายของเด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติในด้านการพัฒนาการ จะทำให้มีพัฒนาการล่าช้ากว่าเด็กปกติทั่วไป ในด้านภาษา การพูด การแสดงท่าทางที่บอกถึงความหมายต่าง ๆ ซึ่งถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่า “Pandevelopmental Disability” จะส่งผลกระทบขัดขวางพัฒนาการด้านอื่น ๆ

ผดุง อารยะวิญญู (2545: 11) กล่าวว่า เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมในลักษณะแปลก ๆ แสดงอาการสนใจต่อตนเองหรือกระตุ้นตนเองโดยไม่ให้ความสนใจต่อสิ่งรอบตัว มีปัญหาทางการพูดและภาษา ไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบต่อผู้คนที่สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

เพ็ญแข ลิมศิลา (2545: 15) กล่าวว่า เด็กออทิสติก คือ เด็กที่มีภาวะของโรคออทิสซึม พบว่ามีความล่าช้าของพัฒนาการ คือ การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อความหมายและจินตนาการแสดงให้เห็นจากการมีพฤติกรรมที่ผิดปกติไปจากเด็กวัยเดียวกัน เช่น อยู่ในโลกส่วนตัวของตนเองไม่สามารถสื่อความหมายกับบุคคลรอบข้าง เล่นกับใครไม่เป็น แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ทั้งการกระทำและความคิด

สมาคมเด็กออทิสติกสหรัฐอเมริกา (ผดุง อารยะวิญญู. 2541: 125; อ้างอิงจาก Pitro; & Freeman. 1978) ให้ความหมายของเด็กออทิสติกว่า มีลักษณะเด่น 5 ประการ คือ

1. พัฒนาการล่าช้าหรือมีพัฒนาการไปในทางถดถอย
2. แสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมในลักษณะแปลก ๆ หลีกเลียงการมองเห็น มีปฏิกิริยาตอบโต้ต่อเสียงที่ได้ยิน มีการรับรู้ด้านการสัมผัสหรือความเจ็บปวดในลักษณะที่มากหรือน้อยเกินไป หรือไม่แสดงปฏิกิริยาตอบโต้ใด ๆ ต่อสิ่งเร้าที่กล่าวแล้ว
3. แสดงอาการสนใจต่อตนเองหรือกระตุ้นตนเอง โดยไม่ให้ความสนใจต่อสิ่งรอบตัว
4. มีปัญหาการพูดและภาษา
5. ไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบผู้คนที่สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

วิง และ โกลด์ (Wing; & Gould. 1979 : unpager ; อ้างอิงจาก Cumine. 2002: 2) กล่าวว่า เด็กออทิสติกมีลักษณะของความบกพร่อง 3 ด้าน คือ มีความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีความบกพร่องด้านการสื่อสาร มีความบกพร่องพฤติกรรม อารมณ์ และจินตนาการ

กรมวิชาการ (2543) กล่าวว่า เด็กออทิสติก คือ เด็กที่มีภาวะออทิสซึมมีความบกพร่อง 3 ด้าน คือ มีความบกพร่องทางด้านสังคม มีความบกพร่องด้านการสื่อสาร มีความบกพร่องด้านพฤติกรรม อารมณ์

จากคำจำกัดความและความหมายของเด็กออทิสติก สรุปได้ว่า เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องของพัฒนาการหลายด้าน คือ ความสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อสาร การพูดซ้ำ ๆ พูดซ้ำ ๆ หรือไม่พูดเลย การจินตนาการ การเล่น การแสดงพฤติกรรม ซ้ำ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก เช่น การแยกตัว เล่นตามลำพังไม่รวมกลุ่มกับเพื่อน สะบัดมือ ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ความสนใจอยู่ในวงจำกัด ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ

สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม (เพ็ญแข ลิมศิลา : 2545)

ในวงการแพทย์ได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะออทิซึม แต่จากการศึกษาก็กังไม่ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะออทิซึม อย่างชัดเจน แต่มีข้อมูลจำนวนมากที่บ่งชี้ถึงสาเหตุ อาทิ

1. สาเหตุทางพันธุกรรม มีหลักฐานแสดงว่า การเกิดภาวะออทิซึม มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางกรรมพันธุ์มีการค้นพบว่า ครอบครัวที่มีลูกคนหนึ่งเป็นออทิซึมแล้ว ลูกคนอื่น ๆ มีโอกาสเสี่ยงที่จะเป็นออทิซึมได้ร้อยละ 3-5 (Dizygotic Twin) ซึ่งจะมีโอกาสเป็นเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น อัตราส่วนของออทิซึมในพี่น้องท้องเดียวกันพบถึง 1 ใน 50 ส่วนในเด็กทั่วไปจะพบในอัตราส่วน 1 ต่อ 2500

2. ปัญหาแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอด พบว่า มารดา ของเด็กออทิสติก มีประวัติของอาการแทรกซ้อนในระหว่างตั้งครรภ์ และการคลอดมากกว่าร้อยละ 50 ในขณะที่ตั้งครรภ์มารดาเจ็บป่วยเป็นโรคบางชนิด เช่น โรคหัดเยอรมัน เด็กที่เป็นโรคทิวเบอร์รีสเคอร์โรสิส ตั้งแต่กำเนิด การที่มารดาได้รับสารตะกั่วในขณะตั้งครรภ์ การทำคลอดที่ไม่ถูกต้อง เด็กขาดออกซิเจนขณะคลอด การเจ็บป่วยภายหลังการคลอด ก็เป็นปัจจัยเสี่ยงที่พบได้ในประวัติของเด็กออทิสติก

3. ความผิดปกติในการทำหน้าที่ของสมอง ค้นพบหลักฐานหลายอย่าง que แสดงว่าเด็กออทิสติก มีความผิดปกติทางหน้าที่ของสมอง เช่น เด็กออทิสติก ร้อยละ 25 – 30 จะมีอาการของโรคลมชักในระยะเริ่มเข้าวัยรุ่น จากการตรวจคลื่นสมองด้วยไฟฟ้าในเด็กออทิสติก พบว่า มีความผิดปกติของคลื่นสมองแบบไม่เฉพาะเจาะจง (Non-specific) มากกว่าเด็กทั่วไป จากการทำ MRI (Magnetic Resonance Imaging) พบว่า ขนาดของสมองโตกว่าเด็กทั่วไป มีความผิดปกติในบริเวณสมองส่วนหน้า (The Frontal Lobe) ซึ่งทำหน้าที่แก้ปัญหา การวางแผน การเข้าใจพฤติกรรมของบุคคล ควบคุมการพูด โดยความผิดปกติเกิดขึ้นในสมองบริเวณ Occipital Lobe บริเวณ Parietal Lobe (ทำหน้าที่การได้ยิน การพูด การสื่อสาร) และ Temporal Lobe (ทำหน้าที่ควบคุมความจำการจดจำหน้าของบุคคล การแสดงออกทางสีหน้า อารมณ์) ซึ่งสมองส่วน Temporal Lobe มีความสำคัญมากในคนที่สมองส่วนนี้ถูกทำลายจะแสดงพฤติกรรมคล้ายออทิซึมสมองของผู้ป่วยออทิซึม แตกต่างจากคนทั่วไป คือ

3.1 เยื่อหุ้มสมองสมองส่วนหน้า (Frontal Lobe) และสมองด้านข้างกะโหลก (Parietal Lobe) จะทำงานช้ากว่าคนทั่วไป ซึ่งเป็นบริเวณสมองที่มีความสำคัญต่อการวางแผนและแก้ปัญหา รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่ ๆ เข้ามาและปรับเอาความจำเก่า ๆ ที่ไม่ได้ใช้ออกไป ผลจากการทดลองกับผู้ป่วยออทิสติกวัยผู้ใหญ่ให้คอยตามไปแตะดวงไฟที่สว่างวาบขึ้นมาพบว่าไม่สามารถทำได้ แสดงว่าสมองมีปัญหาในการปรับและบรรจุข้อมูลใหม่ ๆ เข้าไปในหน่วยความจำ หรือ ไม่สามารถนำข้อมูลออกมาใช้ได้ทันทั่วทั้งที่

3.2 จากการผ่าตรวจเนื้อเยื่อสมองของผู้ป่วยออทิสติกที่เสียชีวิตแล้ว ตั้งแต่อายุ 5-74 ปี พบว่า เซลล์ของอะมิกดาลา (Amygdala) และ ฮิปโปแคมปัส (Hippocampus) ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมด้านความจำ อารมณ์ การเรียนรู้และแรงจูงใจ ความผิดปกติที่พบ คือ ลักษณะของเซลล์ในบริเวณนี้มีขนาดเล็กมาก มีจำนวนเซลล์มากกว่าคนปกติจนมองเห็นเบียดกันหนาแน่นลักษณะเหมือนยังไม่โตเต็มที่

3.3 เซลล์เพอร์คินจ์ (Purkinje Cell) ตั้งชื่อตามแพทย์ที่ค้นพบเซลล์ชนิดนี้ ซึ่งเป็นเซลล์สมองส่วนล่างที่สำคัญมีจำนวนน้อยกว่าปกติ สมองส่วนล่าง (Cerebellum) เป็นศูนย์กลางการคิดคำนวณ (Jordan. 2000 : 55) และเซลล์เพอร์คินจ์ เป็นองค์ประกอบสำคัญในระบบการถ่ายโอนข้อมูลของสมองส่วนนี้ ถ้าไม่มีสมองส่วนนี้ Cerebellum ก็ไม่สามารถรับรู้ข้อมูลภายนอก คำนวณและตีความข้อมูล แล้วเตรียมให้สมองส่วนอื่น ๆ ได้ตอบข้อมูล หรือ สถานการณ์ที่เข้ามานั้นได้อย่างถูกต้อง

4. มีความผิดปกติของการสื่อสารของข้อมูลในสมอง (Neural Communication) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความผิดปกติของเมตาบอลิซึมหรือการทำหน้าที่ของสื่อประสาท (Neurotransmitter) มีหน้าที่ควบคุมการหลับและตื่น สารสื่อประสาท ได้แก่ ซีโรโทนิน (Serotonin Catecholamine), Endorphin fraction, โดปามีน เป็นผลให้มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ไม่อยู่กับที่ กระสับกระส่าย มีความเป็นไปได้ว่า Neural ที่ทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงสมองกับส่วนอื่น ๆ มีลักษณะโตผิดปกติทำให้ข้อมูลที่ยังอยู่ในสมองมีเนื้อที่ว่างมาก เมื่อข้อมูลมีมากเกินไป (Overload) ก็ไปสร้างความเสียหายให้กับเซลล์เพอร์คินส์

5. มีความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกันในเด็กออทิสติก เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันด้านทานกลับไปทำลายระบบประสาทของตนเอง (Autoimmune Disorders)

6. สาเหตุของภาวะจิตใจ แนวคิดนี้เชื่อว่า ภาวะออทิสซึมในเด็กเกิดจากความสัมพันธ์ทางลบในครอบครัว เด็กใช้กลไกป้องกันตัวเองแบบหลบไปอยู่ในโลกของตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกกดดัน และการปฏิเสธของพ่อแม่ผู้ปกครอง

7. สาเหตุจากวัคซีนป้องกันโรคหัด-คางทูม-หัดเยอรมัน (MMR) ซึ่งให้ฉีดเมื่อเด็กอายุ 15 เดือน ผู้ปกครองเด็กออทิสติกหลาย ๆ คน ให้ทัศนะที่ตรงกันว่า เมื่อลูก ๆ ของเขาได้รับวัคซีนนี้ มีอาการที่ผิดปกติไปจากเดิม แต่จากการทำวิจัยข้อมูลย้อนหลังของ เพลทอรา (Peltora) และคณะไม่พบความผิดปกติของเด็กที่สัมพันธ์กับวัคซีนแต่อย่างใด แต่ผลดังกล่าวไม่ได้ทำให้หลาย ๆ ฝ่ายหายคลายแคลงใจ จึงได้ทำการวิจัย เพื่อหาผลข้างเคียงของวัคซีน MMR ต่อไป

การเกิดออทิสซึมนั้น ขณะนี้ ยังไม่พบหลักฐานยืนยันสาเหตุที่แน่ชัดว่า เกิดจากสาเหตุใด มีคนเชื่อว่า เกิดจากความผิดปกติในระบบสมองที่เป็นปัจจัยทำให้เด็กออทิสติกมีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านต่าง ๆ และการศึกษาหาสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกก็ยังมีการศึกษาต่อไป เพื่อให้สามารถสรุปได้แน่ชัดว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะออทิสซึมนั้นคือปัจจัยใด

3.2. ลักษณะอาการของเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติกมีลักษณะที่แตกต่างจากเด็กปกติอย่างมาก ความผิดปกติมีความแตกต่างกันไปตามระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล (ผดุง อารยะวิญญู.2553) ลักษณะอาการของเด็กออทิสติกไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. การสูญเสียด้านสังคม เช่น

- พฤติกรรมเฉยเมย ไม่สนใจใคร
- ไม่สบตา ไม่ค่อยมีการยิ้ม หรือ ส่งเสียงทักทาย
- กระทำต่อบุคคล หรือ สิ่งมีชีวิตอื่นคล้ายสิ่งของ
- ไม่สามารถมีปฏิริยาตอบสนองกับบุคคล เช่น ถ้ากอดเด็ก เด็กจะกอดตอบไม่เป็น
- ไม่รู้ร้อน รู้หนาว ไม่รู้จักช่วยตนเองจากอันตรายต่าง ๆ เช่น เด็กถูกมดกัดเต็มเท้า แต่ทำตัวเหมือนไม่รู้สึกละเลย

- ไม่สามารถลอกเลียนแบบการกระทำของคนอื่นได้
- เล่นกับใครไม่เป็น
- พอใจกับการอยู่เงียบ ๆ คนเดียว

2. การสูญเสียด้านการสื่อความหมาย (ทั้งคำพูด และ ไม่ใช้คำพูด)

- ไม่สนใจที่จะมีเพื่อน ไม่สามารถผูกมิตรกับใครได้ ไม่สนใจใคร เหมือนอยู่ในโลกของตนเอง ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมสื่อความหมาย เช่น ไม่แสดงสีหน้าว่า โกรธ ยิ้ม หัวเราะ ไม่สบตา

- เล่นแบบจินตนาการไม่เป็น เช่น เล่นขายของ เล่นตุ๊กตา
- มีความผิดปกติชัดเจนในการเปล่งเสียงพูด เช่น พูดเสียงระดับเดียวกันตลอด (Monotone) หรือ ทำเสียงสูงต่ำคล้ายดนตรี
- มีความผิดปกติในรูปแบบและเนื้อหาการพูด ชอบพูดซ้ำซากวนไปมา พูดเลียนแบบ หรือ พูดภาษาตนเอง ฟังไม่เป็นภาษาคน
- มักไม่พูดกับใครได้นานจะพูดในเรื่องที่ตนสนใจบางคนอาจท่องหนังสือที่เรียนมาให้ฟัง ทั้งเล่นได้โดยไม่สนใจว่าใครจะฟังหรือไม่ จนอาจคิดว่า เป็นเด็กอัจฉริยะ
- เด็กจะพูดทวนคำถามแทนที่จะตอบคำถาม เช่น เมื่อมีคนถามเด็กกว่าจะเอาขนมไหม เด็กจะพูดว่า “เอาไหม เอาไหม” แทนที่จะตอบว่า “เอา” หรือ “ไม่เอา”

3. มีการกระทำและความสนใจซ้ำซาก

- ชอบเคลื่อนไหวร่างกายซ้ำ ๆ
- หมกมุ่น หรือ สนใจส่วนหนึ่งส่วนใดของสิ่งของ
- แสดงความคับข้องใจอย่างมากถ้ามีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เช่น จะชอบกินอาหารซ้ำซาก ชอบจัดของให้วางอย่างเดิม ๆ
- ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เคยทำประจำ โดยต้องมีรายละเอียดเหมือนเดิม เช่น เดิมซื้อของในห้าง ต้องเดินเข้าทางเก่าเสมอและอาการเหล่านี้ต้องปรากฏก่อนอายุ 30-36 เดือน

สมาคมจิตแพทย์เด็กแห่งอเมริกาได้อธิบายลักษณะอาการของบุคคลออทิสติก จากการตรวจโดยใช้เครื่องมือ The Diagnosis and statistical Manual. 4 th Edition. 1994 (DSM TV) ดังนี้

1. ความบกพร่องทางปฏิสัมพันธ์สังคม เด็กมีความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มองสบตา ไม่มีการแสดงออกทางสีหน้า กิริยาท่าทาง จึงไม่มีความสามารถที่จะผูกสัมพันธ์กับใคร เล่นกับเพื่อนไม่เป็น ไม่สนใจที่จะทำงานร่วมกับใครมักจะอยู่ในโลกของตัวเอง

2. ความบกพร่องทางการสื่อสาร เป็นความบกพร่องทั้งด้านการใช้ภาษา ความเข้าใจภาษา การสื่อสาร และสื่อความหมายด้านการใช้ภาษา เด็กจะมีความล่าช้าทางภาษาและการพูดในหลายระดับ ตั้งแต่ไม่สามารถพูดสื่อความหมายได้เลย หรือบางคนพูดได้ แต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ และเหมาะสม บางคนจะมีลักษณะพูดแบบเสียงสะท้อน หรือการพูดเลียนแบบ ทวนคำพูด หรือบางคนพูดซ้ำแต่ในเรื่องที่ตนเองสนใจ การใช้ภาษาพูดมักจะสลับ สรรพนาม ระดับเสียงที่พูด อาจจะมี ความผิดปกติ บางคนพูดเสียงในระดับเดียว

3. ลักษณะทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่บกพร่อง เด็กออทิสติกจะมีพฤติกรรม ซ้ำ ๆ ผิดปกติ เช่น เล่นมือ โบกมือไปมาหรือหมุน ตัวไปรอบ ๆ ยึดติดไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน มีความสนใจแคบ มีความหมกมุ่นติดสิ่งของบางอย่าง เด็กบางคนแสดงออกทางอารมณ์ ไม่เหมาะสมกับวัย บางครั้งร้องไห้ หรือหัวเราะโดยไม่มีเหตุผล บางคนมีปัญหาด้านการปรับตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยจะอาละวาด หรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ร้องไห้ ดิ้น กรีดร้อง

4. ความบกพร่องด้านการเลียนแบบ และจินตนาการ เด็กบางคนต้องมีการกระตุ้นอย่างมากจึงจะเล่นเลียนแบบได้ เช่น เลียนแบบการเคลื่อนไหว การพูด บางคนไม่สามารถเลียนแบบได้เลย แม้แต่การกระทำง่าย ๆ จากการขาดทักษะการเลียนแบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเล่น ทำให้เด็กขาดทักษะการเล่น ในด้านจินตนาการ ไม่สามารถแยกเรื่องจริงและเรื่องสมมุติประยุกต์วิธีการจากเหตุการณ์

หนึ่งไปอีกเหตุการณ์หนึ่งไม่ได้ ไม่เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม เล่นสมมุติไม่เป็น จัดระบบความคิด ลำดับความสำคัญก่อนหลัง การวางแผน การคิดจิตนาการภาษาได้ยาก ซึ่งส่งผลต่อการเรียน

5. ความบกพร่องด้านการเรียนรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้ประสาทสัมผัส ทั้ง 5 การรับรู้ทางสายตา การตอบสนองต่อการฟัง การสัมผัส การรับกลิ่นและรส มีความแตกต่าง กัน ในแต่ละบุคคล บางคนชอบมองวัตถุ หรือแสงมากกว่ามองเพื่อน ไม่มองจ้องตาคนอื่น บางคนเอาของมาส่องดูใกล้ ๆ ตา บางคนตอบสนองต่อเสียงผิดปกติ เช่น ไม่หันตามเสียงเรียกทั้งที่ได้ยิน บางคนรับเสียงบางเสียงไม่ได้จะปิดหู ด้านการสัมผัส กลิ่นและรส บางคนมีการตอบสนองที่ไว หรือช้ากว่า หรือ แปลกกว่าปกติ เช่น ดมของเล่น หรือเล่นแบบแปลก ๆ

6. ความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่าง ๆ อย่างประสานสัมพันธ์ การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงการประสานสัมพันธ์ของกลไก กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กมีความบกพร่อง บางคนมีการเคลื่อนไหวที่งุ่มง่าม ผิดปกติไม่คล่องแคล่ว ทำทางการเดิน หรือการวิ่งดูแปลกๆ การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การหยิบจับ เช่น ซ้อนส้อม ไม่ประสานกัน

7. ลักษณะอื่นๆ เด็กออทิสติกบางคนจะมีลักษณะพฤติกรรมอยู่ไม่สุขตลอดเวลาในขณะที่บางคนมีลักษณะเชื่องช้า งุ่มง่าม บางคนแทบไม่มีความรู้สึกตอบสนองต่อความเจ็บปวด เช่น ดึงผม หรือ หักเล็บตนเองโดยไม่แสดงอาการเจ็บปวดลักษณะอาการข้างต้นเป็นภาพรวมของเด็กออทิสติก แต่ไม่ได้หมายความว่าเด็กออทิสติก ทุกคนต้องมีลักษณะทั้งหมดนี้ เด็กบางคนอาจมีเพียงบางลักษณะ และระดับความรุนแรงมากน้อยของอาการก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

3.3 การรับรู้โดยการมองของเด็กออทิสติก

จุดแข็งของเด็กออทิสติก คือ ด้านรูปธรรม ความคิด ความจำ และความเข้าใจ ความสัมพันธ์ของภาพโดยการมอง (Visuospatial Relationships) ออทิสติกส่วนใหญ่เป็น Video Thinker คือ คิดเป็นภาพ ไม่คิดเป็นภาษา ความคิดของเด็กออทิสติกเหมือนกับ Video ที่ฉายอยู่ในความคิดคำนึง รูปภาพจะเป็นภาษาแรกของ ออทิสติก ภาษาพูดเป็นภาษาที่สอง (Grandin. 2000 : Online)

จุดด้อยของเด็กออทิสติก คือ มีปัญหาเกี่ยวกับความคิดนามธรรม การรับรู้ทางสังคมการสื่อสารและความสนใจ วิธีแก้ไขโดยใช้ภาพ (Pictographic) การเขียนตามลำดับ (Writtencues) ช่วยในการเรียนรู้ด้านการสื่อสาร พัฒนาทักษะทางสังคมและพัฒนาควบคุมตนเองโดยอาศัยการรับรู้โดยการมอง (Visual Perception)

การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการของสมองที่ทำหน้าที่แปลหรือให้ความหมายของการรับรู้รู้สึก เป็นการตัดสินใจว่าสิ่งที่เรารู้สึกนั้นคืออะไร การรับรู้จะเกี่ยวข้องกับการจัดระบบระเบียบของสิ่งเร้าทางความรู้สึก (Sensation) และการกำหนดความหมายของสิ่งเร้านั้น ๆ โดยอาศัยประสบการณ์เดิม ซึ่งการรับรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนเราที่จะเข้าใจ และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (สุวิพชชา ประสิทธิธัญกิจ. 2547)

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก

เย็น อีรพิพัฒน์ชัย (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของเด็กออทิสติก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ ผลการทดลองพบว่าเด็กออทิสติกที่เข้ารับการทดลองทั้ง 3 คนเรียนรู้เงื่อนไขและแสดงพฤติกรรมตั้งใจทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ได้ถูกต้องเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนลดลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัย ครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi experimental Research) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One – Group Pretest- Posttest design) ดังภาพต่อไปนี้

$$O_1 \quad \times \quad O_2$$

- O_1 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กออทิสติกก่อนการใช้ภาพสื่อสาร
 X หมายถึง การจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ
 O_2 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กออทิสติกหลังการใช้ภาพสื่อสาร

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่มารับบริการงานบริการการศึกษาพิเศษเด็กออทิสติก อายุ 6-12 ปีในเดือน ก.พ.- เม.ย. 2554 กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบัน ราชานุกูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่มารับบริการงานบริการการศึกษาพิเศษเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล อายุ 6 -12 ปีในเดือน ก.พ.- เม.ย. 2554 จำนวน 8 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกเข้ากลุ่มตัวอย่างดังนี้

- 1.แพทย์วินิจฉัยว่า เด็กเป็นออทิสติก
- 2.จากแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก เช่น ตี/ตบตนเอง หยิกตนเอง ดึงผมตนเอง โขกศีรษะตนเอง ตี/ตบผู้อื่น หยิกผู้อื่น ดึงผมผู้อื่น โขกศีรษะผู้อื่น เป็นเวลา 1 สัปดาห์

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

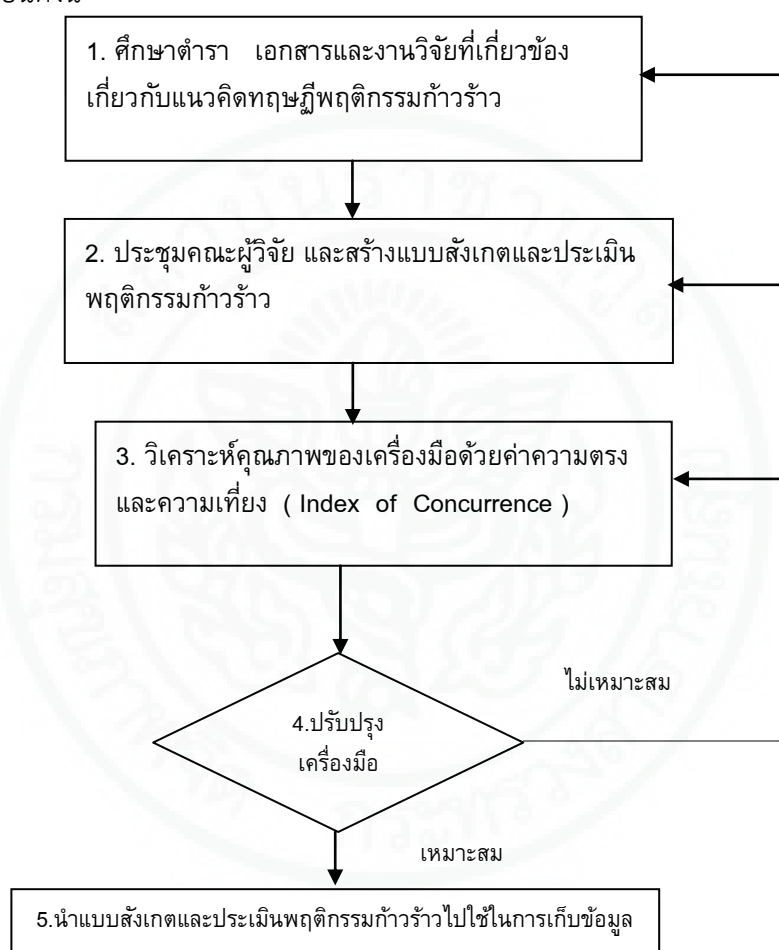
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ประเภทได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก ออทิสติก

2. แผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ

3.1 กระบวนการสร้างเครื่องมือ

3.1.1 แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก ออทิสติก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 3 กระบวนการสร้างแบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว

1. ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมก้าวร้าว การแก้ไขหรือการปรับพฤติกรรม และการประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว

2. ประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อศึกษารายละเอียด ทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว และสร้าง แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว

3. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือด้วยค่าความตรงและความเที่ยง (Index of Concurrence) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ

1. อ. สาริกา แก้วน้ำ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

2. อ.ประทีป สุทัศน์ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาพิเศษชำนาญการ

3. อ. อำไพพิศ บุญนาค ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

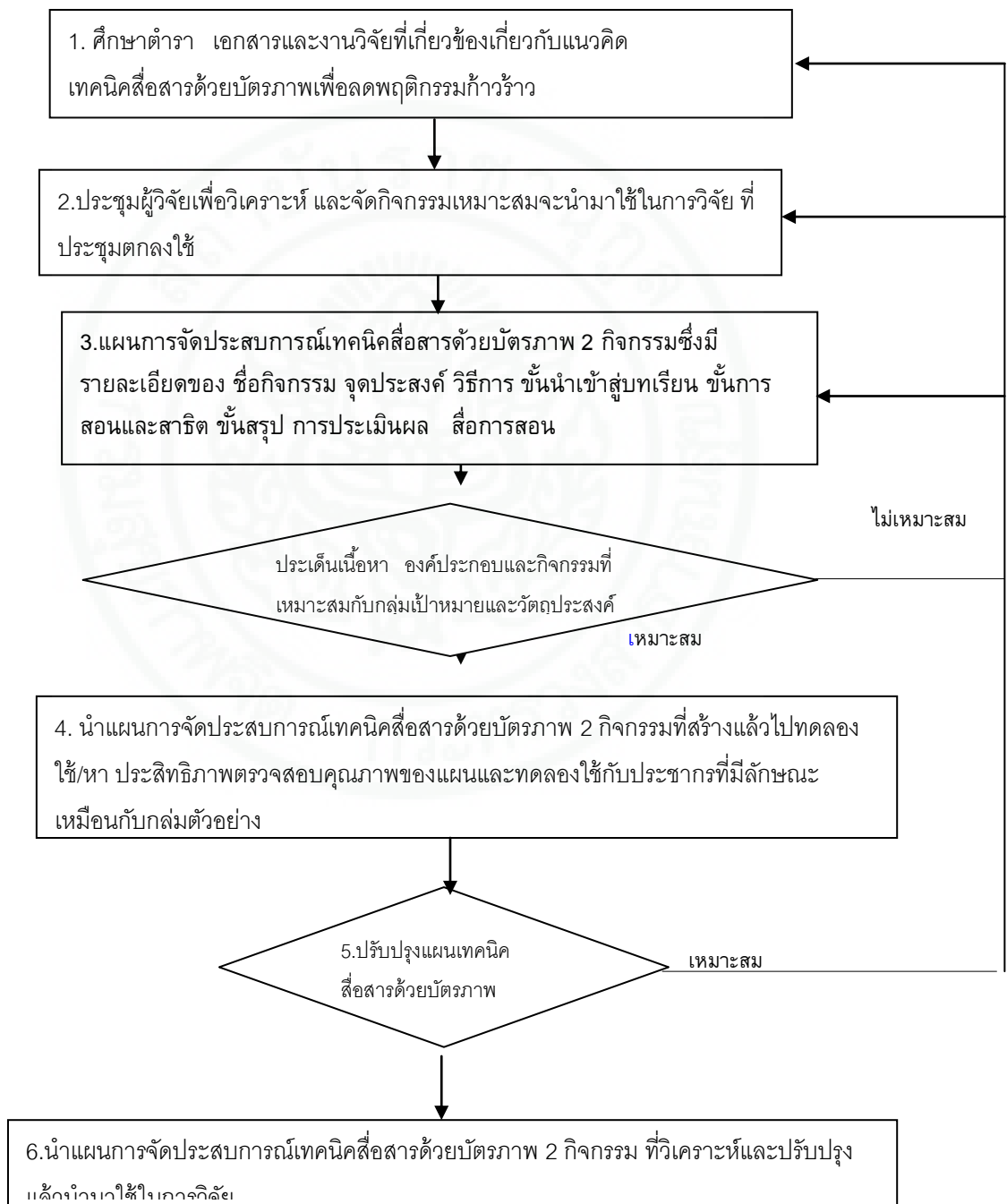
พบว่ามีความสอดคล้องเท่ากับ 1

4. ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวเด็กออทิสติก ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญ

ไปใช้ ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง

3.1.2 แผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

ภาพประกอบ 4 กระบวนการสร้างแผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ

1. ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมก้าวร้าว การแก้ไขหรือการปรับพฤติกรรม และการประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว

2. ประชุมผู้วิจัยเพื่อศึกษารายละเอียดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว ภาพสื่อสารการปฏิบัติตนเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว

3. ร่วมกันสร้างแผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ 2 กิจกรรมซึ่งมีรายละเอียดของ ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ วิธีการ ขั้นตอนเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนการสอนและสาธิต ขั้นสรุป การประเมินผล สื่อการสอน

4. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ของแผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

1. อ. สารีกา แก้วน้ำ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
2. อ.ประทีป สุทัศน์ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาพิเศษชำนาญการ
3. อ. อำไพพิศ บุญนาค ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา และกิจกรรม

5. ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ 2 กิจกรรม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญไปใช้ในการวิจัย

แผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว

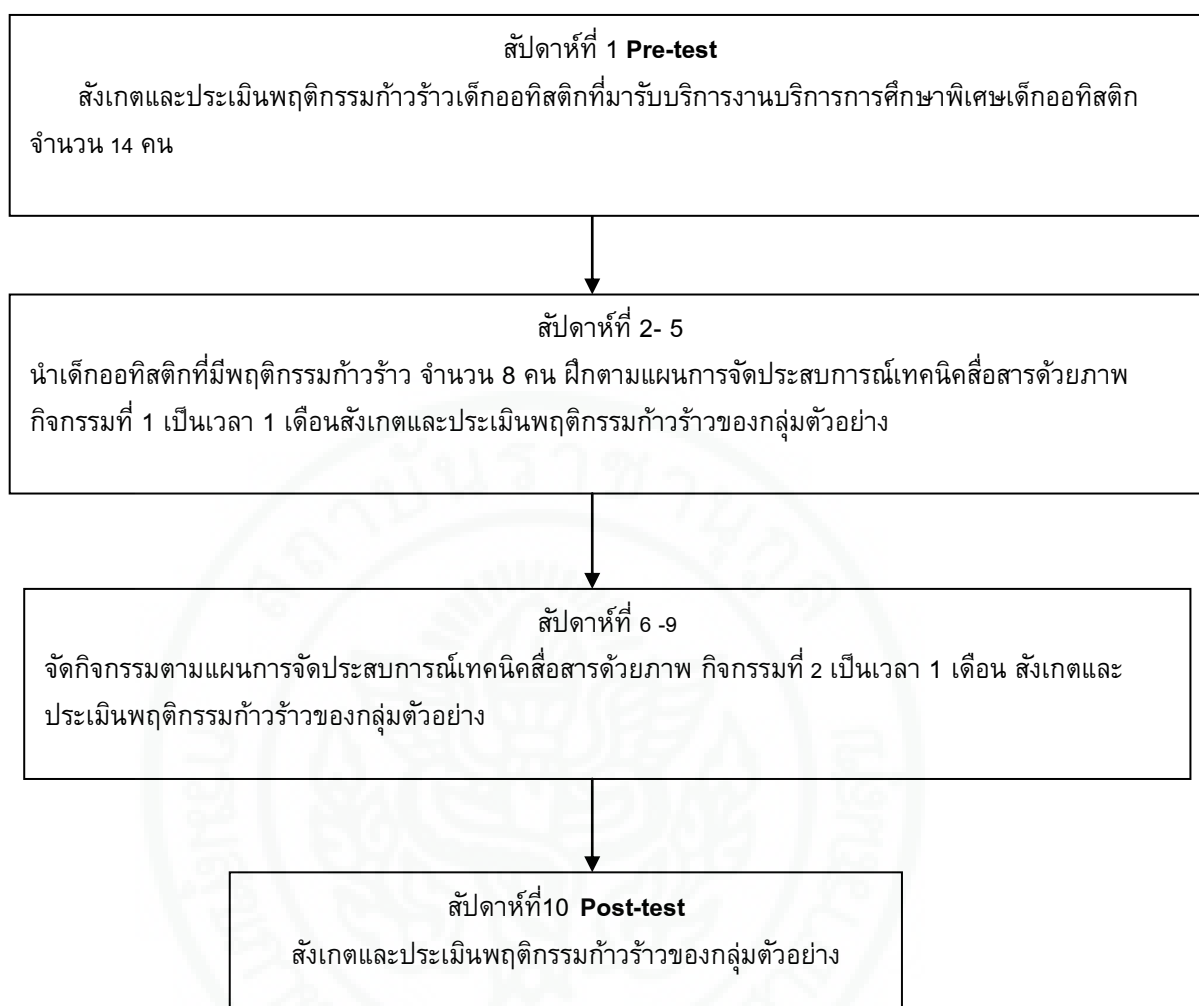
กิจกรรม	วัน / เดือน/ปี
1.สังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว	21-25 กุมภาพันธ์ 2554
2.ขั้นตอนดำเนินการ	
2.1 การรู้จักบัตรภาพสื่อสารการปฏิบัติตน	1-31 มีนาคม 2554
2.2 การใช้บัตรภาพสื่อสารการปฏิบัติตน	4- 30 เมษายน 2554

องค์ประกอบหลักของแผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยบัตรภาพ: เครื่องมือ
เครื่องใช้ อุปกรณ์ เครื่องเสียง

1. จัดสถานที่ที่เงียบสงบ เป็นสัดส่วน
2. ใช้ช่วงเวลาเดิมของทุกวัน 9.00 – 9.45 น.
3. ให้เด็กนั่งล้อมเป็นวงกลม
4. เปิดเพลงบรรเลงเบาเพื่อเตรียมความพร้อมเด็ก
5. สังเกตพฤติกรรม
6. เสริมแรงให้เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงโดยการพูดชมเชย การโอบกอด

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1 สังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กออทิสติก อายุ 6-12 ปี กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ โดยใช้แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนการใช้แผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ในวันจันทร์- ศุกร์ เวลา 9.00 – 9.45 น. สัปดาห์ที่ 1

2 นำแผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ใช้กับเด็กออทิสติก กลุ่มตัวอย่าง 8 สัปดาห์ ในวันจันทร์- วันศุกร์ เวลา 9.00- 9.45 น.

3 ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กออทิสติก อายุ 6-12 ปี กลุ่มงานการศึกษาพิเศษโดยใช้แบบสังเกตและประเมิน พฤติกรรมก้าวร้าว หลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ในวันจันทร์- วันศุกร์ เวลา 9.00 -9.45 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือ รวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้เพื่อ
การวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์และ ตัวแปร	เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูล	การรวบรวมข้อมูล	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อเปรียบเทียบแบบ สังเกตพฤติกรรม ก้าวร้าว ก่อนและหลัง การจัดประสบการณ์ เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ	1. แบบสังเกตพฤติกรรม ก้าวร้าว	ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ด้วยแบบสังเกตและ ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กรอทดสอบ ก่อน และหลังการจัด ประสบการณ์เทคนิค สื่อสารด้วยภาพ	- ค่าความถี่ ร้อยละ - สถิติที่ใช้เปรียบเทียบ $O_1 \times O_2$ คือ สถิติทดสอบ Wilcoxon's Sign Rank test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติกของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอ และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงขอกำหนดสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

n แทน จำนวนเด็ก
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t แทน ค่าการทดสอบค่าที (t-test)

การศึกษาผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติกของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูลซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอน 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กออทิสติก

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของเด็กออทิสติก

	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	2	25
เพศ	ชาย	6	75
อายุ	6 ปี - 12 ปี	8	100
การวินิจฉัยหลักของแพทย์	Autistic	8	100

จากตาราง 1 แสดงว่าเด็กออทิสติก จำนวน 8 คนเป็น เพศหญิง 2 คน เพศชาย 6 คน ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 6-12 ปี การวินิจฉัยหลักของแพทย์เป็น Autistic ทั้งหมด การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้มุ่งตรวจสอบว่า เด็กออทิสติก ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ มีความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ

ตอน 2 ข้อมูลพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก

ตาราง 2 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก ก่อนการทดลองและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ

คนที่	เปรียบเทียบความถี่พฤติกรรมก้าวร้าว(ครั้ง)ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ																	
	ทำร้ายตนเอง								ทำร้ายผู้อื่น								ภาพรวมของพฤติกรรมก้าวร้าว	
	ตี/ตบ		หยิก		ดึงผม		โขกหัว		ตี/ตบ		หยิก		ดึงผม		โขกหัว		ก่อน	หลัง
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
1	9	4	5	2	0	0	0	0	5	1	2	0	0	0	0	0	21	7
2	0	0	6	4	3	1	0	0	0	0	11	5	8	2	0	0	28	12
3	12	7	0	0	0	0	3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	19	7
4	0	0	4	0	5	2	0	0	0	0	0	1	7	2	0	0	16	5
5	0	0	10	3	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	0	0	14	4
6	9	3	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0	0	0	0	0	14	4
7	0	0	0	0	0	0	6	2	0	0	0	0	0	0	3	1	9	3
8	0	0	13	6	0	0	0	0	0	0	9	2	0	0	0	0	22	8

จากตาราง 2 แสดงว่าค่าคะแนนความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนและหลังการทดลอง

ทำร้าย	ก่อน		หลัง		Z	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทำร้ายตนเอง	10.625	3.0676	4.25	1.98	2.539	0.005
2. ทำร้ายผู้อื่น	7.250	5.147	2.00	2.533	2.533	0.005

จากตาราง 3 พบว่า ก่อนและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายตนเองเท่ากับ 10.625 (3.067) และ 4.25 (1.98) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายผู้อื่นก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ 7.25 (5.14) และ 2.00 (2.53) ตามลำดับ จากการเปรียบเทียบความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนกับหลังการได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ พบว่าความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายตนเองและผู้อื่น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อเปรียบเทียบความถี่ของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ

สมมติฐานการวิจัย

เด็กออทิสติกที่ได้รับการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่มารับบริการงานบริการการศึกษาพิเศษเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล อายุ 6-12 ปี จำนวน 14 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกที่มารับบริการงานบริการการศึกษาพิเศษเด็กออทิสติก กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล อายุ 6-12 ปี ในเดือน ก.พ.- เม.ย. 2554 จากแบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวในเวลา 1 สัปดาห์ ของเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 8 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก
2. แผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่
 - กิจกรรมที่ 1 การรู้จักบัตรภาพสื่อสารการปฏิบัติตน
 - กิจกรรมที่ 2 การใช้บัตรภาพสื่อสารการปฏิบัติตน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยทดลองครั้งละ 1 กิจกรรม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน โดยมีขั้นตอนการในการดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

ระยะเตรียมการทดลอง

1. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างพัฒนาเครื่องมือตามกระบวนการบริหารเครื่องมือ
2. ขอความร่วมมือจากนักวิชาการศึกษาพิเศษที่ประจำงานบริการศึกษาพิเศษเด็กออทิสติกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวจากแบบสังเกตพฤติกรรม
3. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและจัดประชุมผู้ปกครองของเด็กออทิสติกเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองซักถามข้อสงสัยและอนุญาตให้เด็กเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้
4. ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

ระยะดำเนินการทดลอง

1. เก็บข้อมูลใช้เวลา 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2554 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2554 โดยกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วม การจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพกับผู้วิจัยและนักวิชาการศึกษาพิเศษที่ประจำงานบริการศึกษาพิเศษเด็กออทิสติก

2. ผู้วิจัยบันทึกผลของ การจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างโดยการจดจำจำนวนความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะหลังการทดลอง

1. ผู้วิจัย ประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง
2. ผู้วิจัยประชุมบุคลากรและผู้ปกครองเด็กออทิสติกเพื่อประเมินผลการวิจัย รวมทั้ง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับการศึกษา/วิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของเด็กออทิสติก ประกอบด้วย อายุ เพศ การวินิจฉัยของแพทย์ วิเคราะห์ด้วย สถิติ ร้อยละ

- 2 เปรียบเทียบคะแนนความถี่ ของพฤติกรรมก้าวร้าวเด็กออทิสติกก่อนและหลังการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ และทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนและหลังรายบุคคลโดยใช้สถิติทดสอบ Wilcoxon's Sign Rank test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลของการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติกของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล พบว่า ก่อนและหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายตนเองเท่ากับ 10.625 (3.067) และ 4.25 (1.98) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายผู้อื่นก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ 7.25 (5.14)และ 2.00 (2.53) ตามลำดับ จากการเปรียบเทียบความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนกับหลังได้รับการจัดประสบการณ์

เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ พบว่าความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายตนเองและผู้อื่น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยแสดงว่า การจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ มีผลต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก เนื่องจาก รูปภาพช่วยเป็นจุดรวมความสนใจเราทราบแล้วว่าใคร ๆ ก็ชอบดูรูปภาพ เวลาครูสอนแล้วมีภาพมาประกอบบทเรียนนักเรียนย่อมสนใจ รูปภาพช่วยให้เข้าใจในสิ่งที่อ่านสมบูรณ์ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจนถูกต้อง รูปภาพสามารถเร้าอารมณ์หรือเปลี่ยนทัศนคติ ช่วยจัดการกับพฤติกรรมที่ทำลายและพัฒนาการควบคุมตนเองทั้งนี้บุคคลจะมีการรับรู้ทางตาได้ดีกว่า การรับรู้ทางประสาทสัมผัสอื่น ๆ คือ มีอัตราการรับรู้สูงถึง 75 % ดังนั้นภาพจึงได้รับการยอมรับว่าเป็นสื่อการสอนที่ให้ผลรับรู้มากอย่างหนึ่งในบรรดาสื่อการสอนทั้งหลาย วัตถุประสงค์ของการนำภาพเข้ามาใช้ประกอบการสอนก็คือ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ในระดับชั้นใด มีอายุเท่าใดก็สามารถตีความหมายจากภาพได้ และยังสามารถจดจำภาพได้ดีกว่าคำหรือสิ่งเร้าประเภทอื่น ๆ ซึ่งการรับรู้ทางการมองเห็นเป็นจุดแข็งของเด็กออทิสติก จึงสามารถใช้จุดแข็งนี้ไปพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วันทนี เรียงไธสง (2547: 56) ซึ่งได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้ภาพของเด็กออทิสติก สามารถทดสอบได้ตามที่ต้องการเพื่อสร้างข้อมูลในทางกลับกันข้อมูลที่เกิดจากคำพูด (Oral Information) จะอยู่เพียงชั่วคราวแล้วหายไป ไม่สามารถนำมาใช้ได้อีก นี่คือปัญหาของเด็กที่มีปัญหาด้านการประมวลภาษาและผู้ต้องการเวลาในการพูดและปัญหาของเด็กออทิสซึมคือการไม่สนใจความสัมพันธ์ของข้อมูลและปัญหาด้านการกำจัดเสียงรบกวนการใช้ภาพจะช่วยให้เด็กมีความสนใจต่อการรับรู้มากขึ้น และสอดคล้องกับรจนา ทรพรานนท์ (2527: 47) ได้กล่าวว่าการปรับพฤติกรรมของเด็กออทิสติก โดยทั่วไปแล้ว ผู้ปกครองหมดความอดทนและใช้ความรุนแรงในการยุติพฤติกรรมแปลก ๆ ของเด็ก อย่างเช่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมซ้ำซาก ทำร้ายตัวเอง และกระตุ้นตัวเอง ซึ่งความจริงแล้ว การตีหรือใช้ความรุนแรงเพื่อเอาชนะพฤติกรรมของเด็ก เป็นวิธีการที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้พฤติกรรมของเด็กมีแนวโน้มที่ถดถอยกลับและเกิดอาการกลัวจนไม่กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมใหม่อีก ซึ่งเป็นการขัดขวางการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในทางตรงข้ามเด็กอาจเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าวและนำไปใช้กับคนรอบข้าง โดยเน้นเทคนิคในการกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดประสบการณ์เทคนิคสื่อสารด้วยภาพ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก ถ้าเป็นภาพของตัวเด็กเองอาจทำให้เทคนิคการสื่อสารด้วยภาพเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กคนนั้นเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรปรับปรุงภาพสื่อสารภาพที่เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเป็น นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของภาพเพื่อปรับพฤติกรรมอื่น
3. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเป็นคู่มือสำหรับการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก

ออสติก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). *การพัฒนาเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ. (2553). *ข้อมูลหน่วยงานประกอบการเยี่ยมสำรวจ*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- จำเนียร ช่วงโชติ. (2532). *จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โยปถัมภ์
- นิตยา พลศักดิ์.(2550). *การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประทีป สุทัศน์. (2552). *หลักสูตรสำหรับเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2537) . *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ*. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- . (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ*. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- . (2546). *วิธีสอนเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ ฯ: แวนแก้ว.
- ผดุง อารยะวิญญูและคณะ . (ม.ป.ป.). *วิธีสอนเด็กออทิสติก*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2543). *การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ในเอกสารประกอบการสอนการวิจัยในชั้นเรียนการวิจัยทางการศึกษาพิเศษ การศึกษาพฤติกรรม การวิจัยทางคลินิก*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนิดา รัตนไพโรจน์. (2550). *รายงานการวิจัยผลการใช้โปรแกรมรูปภาพต่อการลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กออทิสติกปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- เพ็ญแข ลิ้มศิลา. “เด็กออทิสซึม”. *วารสารยุวประสาท*. กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข1,1 (ม.ค.- เม.ย. 2535) : 9-13.
- เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2545). *การวิจัยโรค ออทิสซึม*. สมุทรปราการ: ช.แสงงามการพิมพ์.
- แพตเตอร์สัน, เจอร์ลัด อาร์. (2518). *บทเรียนแบบโปรแกรม เรื่องการใช้แรงเสริม/ เจอร์ลัด. อาร์. แพตเตอร์สัน เขียน เครือวัลย์ ขจรพันธ์ แปล* กรุงเทพฯ ฯ เจอร์ลัด อาร์ แพตเตอร์.
- มานิตย์ ทองจันทร์. (2523). *การทดลองใช้สมุดลำดับภาพที่เขียนด้วยลายเส้นสามแบบในวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ปริญญานิพนธ์ กศ. ม . (เทคโนโลยีทางการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- มาลา ชูเชิด. (2539). *ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม . (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาลินี ไชยบัง. (2550). *ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*
- เย็น ธีรพัฒน์ชัย. (2541). *การปรับพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของเด็กออทิสติกชั้นประถมศึกษา*

ปีที่ 1 โดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยยอรรถการในการทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์. ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รจนา ทรรทรานนท์. (2527). *เด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ ฯ : เลเซอร์กราฟฟิกส์การพิมพ์.

รจนา ทรรทรานนท์. (2527). *เด็กออทิสติก คำแนะนำสำหรับบิดา มารดาและนักวิชาการ*. แปลและ
เรียบเรียงจาก Autistic Child: A guide for Parents and Professional โดย Wing L. พิมพ์
ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล
รามาธิบดี.

รจนา ทรรทรานนท์. (2537). *รวมบทความทางวิชาการเรื่องปัญหาทางการพูดและวิธีแก้ไข*.
กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2538). *“ออทิสซึม” ในจิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์* วันเพ็ญ บุญประกอบและคณะ
กรุงเทพฯ ฯ.

เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2540). *การวินิจฉัยโรคออทิสซึม*. สมุทรปราการ : โรงพยาบาลยุวประสาทไวท
โยปถัมภ์.

----- (2541). *เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับออทิสซึม*. กรุงเทพฯ ฯ : กรมสุขภาพจิต กระทรวง
สาธารณสุข.

วันนีย์ เรียงโรสวดี. (2547). *ผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับอนุบาล*
โรงเรียนกวิละอนุกุล ปีการศึกษา 2547. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วินัดดา ปิยะศิลป์. (2537). *คู่มือสำหรับพ่อแม่เด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ ฯ : แปลน พับลิชชิ่ง.

วินัดดา ปิยะศิลป์. (2537). *คู่มือสำหรับพ่อแม่เพื่อเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ ฯ : แปลน พับลิชชิ่ง จำกัด.

ศันสนีย์ สุดประเสริฐ. (2545). *แนวทางให้ความช่วยเหลือเด็กออทิสติกเตรียมความพร้อมก่อนเข้า*
โรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์สุขวิทยาจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข 2545.

ศรีเรือน แก้วกัลวาล. (2543). *จิตวิทยาเด็กพิเศษแนวคิดสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สถาบันเด็กมุณีนิธิเด็ก. (2549). *แนวทางการให้ความช่วยเหลือเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์
ครูสภาลาดพร้าว.

สถาบันสุขภาพจิตเด็กแห่งชาติมหาราชินี. (2546). *คู่มือคุณครูสำหรับช่วยเหลือเด็กออทิสติก*.
กรุงเทพฯ ฯ : ชัยเจริญ.

สมบัติ สนธิ. (2538). *การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้*
ภาพโฆษณาแบบเหมือนจริงกับแบบการ์ตูนล้อของจริง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกการ
เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
ถ่ายเอกสาร

สมพงษ์ ศิริเจริญและคณะ. (2551). *คู่มือการทำไสตท์คนวิสดุ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : สหมิตรการ
พิมพ์.

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ. (2536). *คู่มือการใช้สื่อ*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรุงเทพ ฯ

สุพล ชัดเชื้อ. (2535). *การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเอง และการปรับเปลี่ยน ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร.*

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

สุวิพชา ประสิทธิ์ธัญกิจ. (2547). *การศึกษาลำหรับเด็กออทิสติก.* กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อารี สุทธิพันธุ์. *หลักการทัศนศิลป์*, ม.ป.ท. กรุงเทพฯ:ถ่ายเอกสาร

Bandura,A.(1973). *Aggression : A Social Learning Analysis*. Englewood Cliffs, NJ:Prentice-Hall.

Boyer,A.B., (1983) “*An Examination of Experimental Aesthetic Research from 1970 to 1980*”

Brown, J. W. And Other. (1968). *Audio – visual Instruction for Communication*. 3 td ed. New

York McGrow – Hill Book Co.,

Dwyer.F.M. (1972). *A Guide for Improving Visualized Instruction*. State College Pennsylvania : Learning Services.

Grandin, Temple. (1982). *Teaching Tips for Children and Adults With Autism*. (online). Available telnet : autism.org/temple/tips/html.

Knowlton, J.Q. (1966). *On the Definition of Picture*. AV Communication Review Summer.

Travers,R.M.W. (1964). *Transmission of Information to Human Receivers*. The Journal of Education Psychology. 2: 1 – 5

Williams, Catherine M. (1968). *Learning from Pictures*. 2 ed Washington. D.C. : National Education Association,1968.

Wittich, W.A.and C.F.Schuller . (1973). *Instructional Technoigy*. New York Harper and Row
_____(1957). *Audio – Visual Materials*. 2ed New York : Harper and Brothers Publisher.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. อ. สารีกา แก้วน้ำ นักวิชาการศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สถาบันราชานุกูล
2. อ. ประทีป สุธัติน นักวิชาการศึกษาพิเศษชำนาญการ สถาบันราชานุกูล
3. อ. อำไพพิศ บุนนาค ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดอุทัยธาราม

ภาคผนวก ข
แบบแสดงความเที่ยงตรงของบัตรภาพ
แบบแสดงความเที่ยงตรงของแบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว

คะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ที่ตรวจสอบค่าดัชนีความเที่ยงตรงสอดคล้องระหว่างบัตรภาพ เทคนิคการสื่อสารด้วยบัตรภาพ แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าIOC	สรุปผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3		
1.บัตรภาพ					
1.1 สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.2 สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.3 ขนาดเหมาะสม มองเห็นชัดเจน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.4 สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
1.5 มีความหมายที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.แผนเทคนิคการสื่อสารด้วยภาพ					
2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.3 ขั้นตอนสัมพันธ์กับขั้นสรุป	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.4 บัตรภาพสัมพันธ์สัมพันธ์กับกิจกรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้สัมพันธ์กับแบบประเมินพฤติกรรมของเด็กออทิสติก	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว					
3.1 ความชัดเจนของช่วงเวลา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.2 ระยะเวลาที่สังเกตพฤติกรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.3 ความเหมาะสมของรายการพฤติกรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.4 เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3.5 ความเที่ยงตรงของการบันทึก	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
แผนกิจกรรมการจัดประสบการณ์

กิจกรรมที่ 1 การรู้จักบัตรภาพสื่อสารการปฏิบัติตน

ระยะเวลา 45 นาที เวลา 8.45-9.30 น.

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้เด็กรู้จักภาพการปฏิบัติตน
 2. เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายของภาพการปฏิบัติตน

สาระสำคัญ

เด็กออทิสติกมักมีความคับข้องใจเมื่อไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้จึงเป็นเหตุให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่นและสิ่งของ รวมทั้งทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมอื่นๆตามมา การใช้ภาพการปฏิบัติตนเป็นอีกวิธีหนึ่งเพื่อสื่อสารกับเด็กออทิสติกที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ซึ่งการใช้สื่อภาพเป็นสิ่งที่นักวิชาการในต่างประเทศ ที่ปฏิบัติงานกับเด็กพิเศษด้านความผิดปกติทางสมอง โดยเฉพาะเด็กออทิสติกซึ่งมีความยากลำบากในการสื่อสารได้ทดลองและนำมาใช้ในการพัฒนาด้านการสื่อสารสำหรับเด็กออทิสติก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน	สื่อ/อุปกรณ์
1. ชื่อนำเข้าสู่กิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา	1. สร้างบรรยากาศการฝึกอาจใช้เป็นการร้องเพลง หรือการฟังเพลงบรรเลงเพื่อเตรียมความพร้อมเด็กก่อนฝึก 2. จัดเด็กให้นั่งโดยไม่มีสิ่งรบกวนที่กระตุ้นความสนใจเด็ก	เครื่องเล่นซีดีและซีดีเพลง
2. ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา	1. ผู้ฝึกนำภาพสื่อสารการปฏิบัติตน ทั้ง 8 ภาพให้เด็กดู 2. ผู้ฝึกอ่านภาพสื่อสารการปฏิบัติตนทั้ง 8 ภาพให้เด็กฟังโดยหยิบภาพชูขึ้นอยู่ระดับสายตาเด็กพร้อมออกเสียงภาพให้ชัดเจนจนครบจำนวนภาพการปฏิบัติตนทั้ง 8 ภาพ	ภาพการปฏิบัติตนทั้ง 8 ภาพ <u>การทำร้ายตนเอง</u> ห้ามตี/ตบตนเอง ห้ามหยิกตนเอง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน	สื่อ/อุปกรณ์
		ห้ามดึงผมตนเอง ห้ามโขกหัวตนเอง การทำร้ายผู้อื่น ห้ามตี/ตบผู้อื่น ห้ามหยิกผู้อื่น ห้ามดึงผมผู้อื่น ห้ามโขกหัวผู้อื่น
3. ขั้นสรุปและประเมินผล	1. ผู้ฝึกนำภาพสื่อสารการปฏิบัติตน ทั้ง 8 ภาพให้เด็กดู พร้อมอ่านออกเสียงให้เด็กฟังอีก 1 ครั้ง	ภาพการปฏิบัติตนทั้ง 8 ภาพ

กิจกรรมที่ 2 การใช้บัตรภาพสื่อสารการปฏิบัติตน

ระยะเวลา 45 นาที ในช่วงกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก

2. เพื่อให้ได้รู้จักการควบคุมอารมณ์

3. เพื่อให้ได้รู้จักการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบระหว่างการฝึก

การใช้สื่อภาพเป็นสิ่งที่นักวิชาการในต่างประเทศ ที่ปฏิบัติงานกับเด็กพิเศษด้านความผิดปกติทางสมอง โดยเฉพาะเด็กออทิสติกซึ่งมีความยากลำบากในการสื่อสารได้ทดลองและนำมาใช้ในการพัฒนาด้านการสื่อสารสำหรับเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติกมักมีความคับข้องใจเมื่อไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้จึงเป็นเหตุให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่นและสิ่งของ รวมทั้งทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมอื่นๆตามมา การใช้ภาพการปฏิบัติตนเป็นอีกวิธีหนึ่งเพื่อสื่อสารกับเด็กออทิสติกที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลง ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมทั้งเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างต่อไป

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน	สื่อ/อุปกรณ์
1. ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา	1. สร้างบรรยากาศการฝึกอาจใช้เป็นการร้องเพลง หรือการฟังเพลงบรรเลง เพื่อเตรียมความพร้อมเด็กก่อนฝึก 2. จัดเด็กให้นั่งโดยไม่มีสิ่งเร้าที่กระตุ้นความสนใจเด็ก	เครื่องเล่นซีดีและซีดีเพลง
2. ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา	1. ผู้ฝึกนำภาพสื่อสารการปฏิบัติตน ทั้ง 8 ภาพให้เด็กดู 2. ผู้ฝึกอ่านภาพสื่อสารการปฏิบัติตนทั้ง 8 ภาพให้เด็กฟังโดยหยิบภาพชูขึ้นอยู่ระดับสายตาเด็กพร้อมออกเสียงภาพให้ชัดเจนจนครบจำนวนภาพการปฏิบัติตนทั้ง 8 ภาพ	ภาพการปฏิบัติตนทั้ง 8 ภาพ <u>การทำร้ายตนเอง</u> ห้ามตี/ตบตนเอง ห้ามหยิกตนเอง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน	สื่อ/อุปกรณ์
		ห้ามดึงผมตนเอง ห้ามโขกหัวตนเอง <u>การทำร้ายผู้อื่น</u> ห้ามตี/ตบผู้อื่น ห้ามหยิกผู้อื่น ห้ามดึงผมผู้อื่น ห้ามโขกหัวผู้อื่น
3. ขึ้นสรุปและประเมินผล	1. ผู้ฝึกนำภาพสื่อสารการปฏิบัติตน ทั้ง 8 ภาพให้เด็กดู พร้อมอ่านออกเสียงให้เด็กฟังอีก 1 ครั้ง	ภาพการปฏิบัติตนทั้ง 8 :

ภาคผนวก ง
แบบประเมินพฤติกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวในห้องฝึก

คำชี้แจง

ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก ในห้องฝึก ตามที่ระบุไว้ ให้ใส่คะแนนตามจริง / จำนวน 1 ครั้ง ลงในช่องพฤติกรรมนั้น

พฤติกรรม ก้าวร้าว	8.45-9.30				9.30-10.45				10.45-11.00				13.00-13.45				13.45-14.30				14.30-15.00				ผลรวม			
<u>ทำร้ายตนเอง</u>	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8
หยิก																												
ตี / ตบ																												
โขกหัว																												
ดิ่งผม																												
<u>ทำร้ายผู้อื่น</u>																												
หยิก																												
ตี / ตบ																												
โขกหัว																												
ดิ่งผม																												

แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวในห้องฝึก

คำชี้แจง

ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติก ในห้องฝึก ตามที่ระบุไว้ ให้ใส่คะแนนตามจริง / จำนวน 1 ครั้ง ลงในช่องพฤติกรรมนั้น

พฤติกรรม ก้าวร้าว	8.45-9.30				9.30-10.45				10.45-11.00				13.00-13.45				13.45-14.30				14.30-15.00				ผลรวม			
<u>ทำร้ายตนเอง</u>	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4
หยิก																												
ตี / ตบ																												
โขกหัว																												
ดึงผม																												
<u>ทำร้ายผู้อื่น</u>																												
หยิก																												
ตี / ตบ																												
โขกหัว																												
ดึงผม																												

